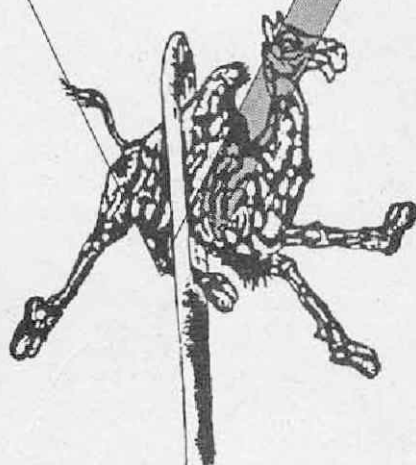

Tű

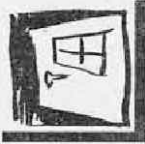
1995. október
VII. évfolyam 2. szám

Kiadja: JGYTF
Hallgatói Önkormányzat

HAZÁRDJÁTÉK?

A Tű szerkesztősége köszönti az újonnan létrehozott Mentálhigiénés Tanszék tanárait és hallgatóit!

Október a mérleg hava. Ilyenkor azért már illik végiggondolni, hogy továbbra is el lehet-e hanyagolni az órák látogatását, az index aláíratását és az iskolai kötelezettségek egyéb formáit. Nem akarok senkit ijesztgetni, de ... hm. A horoszkóp nem ígér jót a lustálkodóknak. Aki nem hiszi, járjon utána! Van a lapban horoszkóp (hát hogy néz ki anélkül egy magazin?). Ha sokan és kitartóan kéritek, tölem lehet poszteroldal is.

A sokkal és a kitartással viszont baj van. Meghirdetett szerkesztőségi óráink tapasztalata nagyon szomorú. Kissé árvák voltunk itt. Sokan ránk

Kedves Olvasó!

nyitották ugyan az ajtót, de általában a szocitám, a tandíj, a kiemelt ösztöndíj vagy a HVK-kártya érdekelte őket. (Jaaa, hogy ez a szerkesztőség?) Hát az, és titeket is vár.

Hasonlóképpen lelkes fogadtatásban részesültek a felhívásaink is. Még egy icipici vicceskét sem hoztatok. Mire képes a tandíj...?

Mindegy, mi nem adjuk fel! Felhívásainkat fenntartjuk, a visszajelzésbe vetett töretlen hittel. Van egy újabb is:

Sportriporter kerestetik!

A sportrovat ugyanis nem a mi szánálási szándékunk miatt ment szabadságra. Nem. Ígéretünk volt egy komplett rovatra. Lapzártakor (illetve kicsit még később, ha lehet a helyzet még abszurdabb) viszont közölte a hölgy: nincs. Nem is lesz. Mi erre az autentikus válasz? (Azon kívül, hogy a bizalom kiszolgált) Próbálkozunk még a Trapp-nap programjával is, hátha. Sajnos, csak annyit tudunk, hogy november 8-án lesz. Menjetek el, ha tehetitek.

Meg néha a suliba is. Ott terjesztjük a Tűt.

• Ígéretünkhöz híven

Horoszkóp

E horoszkóp az asztrológiai és karakterológiai diszciplinák koherens interpretációja kíván lenni, amelynek elemeit az interpretátor által relevánsnak tartott relációk teszik egymással koherenssé.

A relátumimágó, azaz annak a (világfragmentum-specifikus) tényállás-konfigurációnak a mentális képe, amelyről, az interpretátor véleménye szerint, a dominánsan nem verbális humán kommunikáció szól, szóval ... ebből remélem sokat meríthettek, lényegében nektek csináltam!

Kos III. 21 – IV. 20.

– a juh himnje
– cölöpverő eszköz, avagy gépkalapács ütbő része

– faltörő, vasalt végű gerendával működő ostromgép

Mindezekből egyértelműen belátható, hogy meglehetősen fafejű vagy (nem mintha frusztrálni akarnálak, de gondoldj csak bele!) önálló, erős egyéniséged van, bár ez gyakran kirekeszt a társas kapcsolatokból /puff neki!/. Azért, ha neán mégis próbálkozol, a jelszó: Csak finoman!

Ha így se megy, az nem a Te hibád, lehet, hogy partnerjelölted is kos jegyű ... Nos, ez esetben add át neki a Tű horoszkópját!

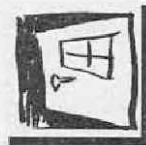
Bika IV. 21. – V. 21.

– szarvasmarha himnje
– vadon élő kérődző állat himnje, szarvasbika
– nemileg gátlástalan és erős férfi
– tekészében a középső bábuk egyike

TEHÁT:

- Keresünk szerzőket, irodalmárokat
- GAIARABSÁG rovattunkhoz „zöldeket”
- Poénokat, vicceket a vizsgaidőszakra
- Kritikusokat
- Száguldó riportert
- Téged

Munkabírásod remek! Ellenben nem kedveled az okoskodó főnököket (meg egyáltalán azokat, akik meg mernek szólalni a közeledben). Ne tanulj spanyolul, az nem tesz jót neked, és kerüld el a „Red Hors” és a „Red Bull” fogyasztását. Nem tudlak biztatni a csillagállással kapcsolatban sem, valószínűleg vizsgaidőszak táján vérben forognak majd a szemeid. (Folytatás a 31. oldalon)

- „Ha valaki itt a felsőoktatás fejlesztéséről beszél, kérem ne higgyenek neki, az hazudik.”

Út az irrealitásba

– Interjú Dr. Békési Imre főigazgatóval –

A felsőoktatás már régóta stratégiai ágazat. Minden választási kampányban. A valóság? Növekvő hallgatói létszám (ami örvendetes), de ugyanannyi hely, évek óta erős alulf finanszírozottság. Ez évtől pedig tandíj és létszámleépítés. Nem csak a hallgatók, az intézmények is fuldokolnak. A jelenlegi helyzetről beszélgettünk a főigazgató úrral.

TÚ: A kormányzat törekvése úgy mond „az oktatás racionalizása”, azonban ezt anyagi alapon képzelel el. Például az egy városban működő főiskolák, egyetemek azonos szakot oktató tanszékeinek számát kellene csökkenteni, összevonni, esetleg megszüntetni néhányat. Szakmai szempontok szerint milyen ez az elképzelés?

Dr Békési Imre: E szerint a négy éves főiskolai képzés első lépcsőfoka lenne az ötéves egyetemi képzésnek. Mégpedig úgy, hogy ebből a képzésből kivesszük az ED-komponenst (ED: educatio-nevelés). Ez így értelmezhetetlen. A tanárképzésből így pont a lényeg, a tanárképzés

veszne el. És mi az, hogy kivenni ezt a komponenst? A jelenlegi képzési rendszerben ez nem elkülönítve jelentkezik, hanem a szakmai oktatással párhuzamosan, egy időben történik. Ez egy folyamat. A hallgatók is kéri, hogy minél korábban találkozhassanak a gyerekekkel, bizonyos szituációkkal, és önmagukkal. Hogy időben eldönthessék, alkalmasak-e erre a pályára. E nélkül elképzelhetetlen a tanárképzés...

TÚ: Maguknak a felsőoktatási intézményeknek is célja, kezdeményezése volt a szorosabb együttműködés, az universitasok kiépítése. Azonban ez nem ugyanaz a gondolat. Az intézmények közötti átjárhatósághoz, a kreditrendszerhez képest felmerül az összeolvadás, az önálló intézményi lét elvesztésének lehetősége. Megtörténhet ez?

B. I.: Arra törekszünk, hogy a főiskola az univesitason belül megőrizze önállóságát, de legalábbis önálló karként működjön tovább. Két oldala van egyébként a kérdésnek. Egyik a szakmai-tárgyi képzés kérdése. Ezt össze lehet hangolni az egyetemi képzéssel, azonos szintre lehet hozni a követelményeket. A másik – és ez a főiskola profiljának fontos része – bizonyos készségek fejlesztése. A színészethez tudnám hasonlítani. Ha egy színész bemegy a színpadra, és nem veszik észre, az tragédia. A tanár minden nap bemegy az ajtón, és észre kell, hogy vegyék. Nagy hangsúlyt kell fektetni azoknak a képességeknek a fejlesztésére, amelyek a tanárt tanárrá, jó tanárrá teszik. Ez az egyetemi képzésben nem kap akkora hangsúlyt. Mindenkinek el kell döntenie, hogy kutató lesz-e, vagy tanítani akar, és gyakorlatok során azt is, hogy képes-e rá. Ebben a készségfejlesztésben érzi magát illetékesnek a főiskola.

TÚ: A jelenlegi körülmények között mi lehet a cél? Pusztán a túlélés, vagy lehet tervezni? Tudja-e az intézmény tartani magát a 2000-ig szóló

A JGYTF története

Hova is járunk...?

Nagy, szemlátomást régi épület a Hősök kapujához közel. Boltíves ablaksor, domborműves timpanon néz az útra. Bent az egyik falon idézet: „A gyermek szeme a jövő tükre. Jaj annak, aki elhomályosítja...” A főbejárat fölött betűk sora: JUHÁSZ GYULA TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA. A tiszteletet parancsoló épület azt sugallja: mögötte történelem van...

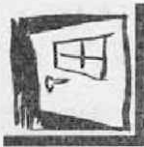
A 122 éves „patinás Tisza-parti iskola”, a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola az ország legrégebbi tanárképző intézménye.

Főiskolánk története az 1873-as esztendőre nyúlik vissza. Ekkor alapították azokat az intézményeket, melyek a polgári iskolai tanárképzés feladatát kapták. Trefort Ágoston rendeletére nyílt meg a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola (Pedagógium) és a Polgári Iskolai Tanárnőképző Főiskola (Erzsébet Nőiskola).

EGY FURA NEVŰ KULTUSZMINISZTER, gróf Klebelsberg Kunó, a két világháború közötti Bethlen-kormány tagja, egyben haláláig Szeged város országgyűlési képviselője volt a JGYTF múltjának egyik kiemelkedő alakja. A „boldog békeidők” vallás és közoktatásügyi minisztere az oktatás (valódi) fejlesztésében, az iskolaátépítésekben és telepítésekben látta a jövőt. Fáradhatatlanul keresztiulvitte a tanárképzés reformját, mely szerint egységesíteni kell a tanárképzést, emelni a képzés színvonalát és a képzési időt, s

„A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola eddig sem várta állva a magyar közoktatás és felsőoktatás tartalmi-szerkezeti elmozdulásait: saját változtatásának két fő irányát időben és helyesen jelölte ki. Egyik a Szeged városi felsőoktatási intézmények integrációjában való részvétel, a másik a fél-felsőoktatási (post-secondary) szintű képzés (és a szakképzés) beindítása. Ezek elmélyítése és kiterjesztése áll előttünk (...) a két-szintű magyar pedagógusképzésben a JGYTF a főiskolai (s a főiskolai szint alatti) képzésben tekinti illetékesnek magát, helyét és szerepét a dél-alföldi területen és Szeged Universtason belül így jelöli ki.”

Részlet dr. Békési Imre főigazgató programjából – 1995-1998./

perspektivikus tervhez (intézetek létrehozása, posztgraduális, post-secondary képzés, tanítóképzés újraindítása... stb.)?

B. I.: A tervet tartani szeretnénk. A programban megadott ütem szerint a fejlesztési terveket fölterjesztjük akkreditálásra. Elindult a mentálhigiénés képzés is, a tervek szerint. Ami a tanítóképzést illeti ... Nagy hagyományai voltak Szegeden, és megszűnése óta hiányzik ebből a régióból. A szegedi és környékbeli fiatalok kénytelenek három másik, távolabbi város közül választani, ha erre a pályára készülnek. A dolgok előre tervezhetőségével kapcsolatban: a szegedi tanítóképzőt 1963-ban egy tollvonással megszüntették, senki nem érti, hogy miért. Pedig bizonyára nekik is voltak terveik...

TÜ: Milyen hatással voltak a főiskolára a megszorító intézkedések, a létszámleépítés mennyire nehezítette meg a munkát?

B.I.: A hallgatók is tapasztalhatják a viszonyokat. Ha ma egy tanár be-megy egy órára, olyanokat is észben kell tartania, hogy a terem túlzsúfolt, és húsz perc után el ne felejtse ablakot nyitni, mert elfogy az oxigén... A szeminárium, a tanárképzésben mindennél fontosabb gyakorlat – a nagy létszám miatt – az előadás irányába tolódik.

A leépítéseknél a legkevesebb konfliktus elve szerint próbáltunk eljárni. Három lehetőség kínálkozott: vagy radikálisan, keményen végrehajjuk a leépítéseket, ami akkor hatalmas stressz mindenkinek, annak is, akit elküldenek, és annak is, aki-

nek meg kell mondania, hogy ki megy. Több helyen ezt választották. Ezek után viszonylag hamar normalizálódott a helyzet, és folyik a munka. A másik szélsőséges megoldás lehetett volna az, amit az ELTE egyik tanárakén csináltak: mindenki maradt, az eddigi fizetése 70-80 százalékáért. Ott viszont most kezd romlani a viszony. Ezekhez képest mi valahol középen vagyunk. Óraadókat küldünk el, határozott időre szóló munkaszerződéseket bontottunk fel – ez nem minőségi különbségtétel, pusztán adminisztrációs szempontból járhatóbb út – be nem töltött státuszokat szüntettünk meg, és nyugdíjazások történ-tek. Így tudjuk folytatni.

TÜ: A törvény felsőoktatás-fejlesztésről szól...

B.I.: Devalválódott kifejezés ez. Ha valaki itt a felsőoktatás fejlesztéséről beszél, kérem, ne higgyenek neki, az hazudik. Nem törvény, nem fejlesztés, itt kényszerintézkedések történtek. A leépítés, a tandíj, mint minden kényszerintézkedés – egy dolgot céloz meg: kevesebbe kerüljön a kormánynak a felsőoktatás. Hogy mit fizet ezért az ország, az mások gondja lesz, hiszen ez hosszú távon ható folyamat. Volt egy fórum itt Szegeden, amin a pénzügyminiszter is részt vett. Akkor felvettem, hogy ha a közoktatásban leépíti a pedagógusok létszámát, akkor növelni kell a rendőrökét, a fegyőrökét, és több nevelőtestre lesz szükség a börtönökben. Erre azt válaszolta, hogy ez azért nagyon sarkított felvetés, és túlzó. Örülök, hogy tud ebben hinni.

Baranyai Mária – Herczeg Zsolt

A terv alapelvei:

- a/ a JGYTF hagyományait és gazdag tanárképzési tapasztalatait az Universitas tudományos és oktatói potenciáljával ötvözzük,
- b/ fel kell készülnünk arra, hogy az egyetemi szintű tanárképzés képesítési követelményeit megközelítő (bizonyos esetekben kielégítő) szintre fejlesszük tanárképzésünket, (egyik kiindulási alap a 3 éves nyelvtanári képzés továbbfejlesztése),
- c/ differenciáltan kell fejlesztenünk oktatási és szervezeti egységeinket, hogy az Universitas-hoz való csatlakozás mindhárom fő lehetősége (tan-székenként való csatlakozás az Universitas karaihoz, önálló karként csatlakozás az Universitas-hoz, illetve a létrehozandó Egyetemi Szövetség

- autonóm tagintézményeként való csatlakozás) esetén tovább működjön a szakmai képzést a pedagógiummal ötvöző tanárképzési módszer,
- d/ segíteni kívánjuk a főiskolai végzettséggel rendelkező tanárokat abban, hogy (távoktatás útján) legalább egyik szaktárgyukból egyetemi végzettséget szerezhessenek,
- e/ szélesítjük tevékenységünket a post-secondary képzés területén, ide értve a felsőfokú tanfolyamok illetve az előkészítő évfolyamok utáni graduális képzés kimunkálását is,
- f/ növeljük szerepünket az új oklevél kiadásával járó posztgraduális szakosító képzésekben."

[A JGYTF perspektivikus terv az arcaforintulky. Részlet/

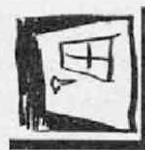
vidékre kell helyezni az ilyen módon megreformált tanárképzést. Az egységesítés során Klebelsberg összevonta a két meglévő főiskolát. 1926-tól pedig tárgyalásokat folytatott Somogyi Szilveszterrel, Szeged akkori polgármesterével, s így 1928-ban az ALLAMI POLGÁRI ISKOLAI TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA Szegedre települt a Boldogasszony sugárút 2-6 szám alá. 1929-ben kezdte meg működését a gyakorló iskola, s a következő évben már 320, zömében az alsó néposztályból származó, az

ország minden területéről érkező hallgató oktatása folyt a főiskolán. Klebelsberg bátran kijelentette: „... a polgári iskolai tanárképzésben Szeged az egyetem mellett egy második nagy főiskolát nyert, amely nagyszámú hallgató-ságával és kiváló tanári karával további intelligenciát vitt a Tiszparti metropoliszba.”

A főiskolai képzés igen jelentős területe volt a gyakorlati képzés, mely a főiskola jogelőd-jének legjobb hagyományait vitte tovább.

A második világháború alatt a főiskolának súlyos problémákkal kellett megküzdnie. Szomorú kötelezettség volt minden évről-évre megemlékezni a főiskola hősi halottairól. Anyagi-személyi gondok merültek fel sorjában, s komoly problémát jelentett a főiskola és a Horthy Miklós Tudományegyetem viszonyának rendezése, képzési formájuk összehangolása.

1962-ben a főiskola tanárképző főiskola lett, 1964-ben pedig bevezették a mai négy éves, két szakos képzést.

A FŐISKOLÁN LÉTSÍTENDŐ INTÉZETEKRŐL

Körültekintő, olykor több évig tartó előkészítő munka után a főiskolán aktuálisra vált intézetek létrehozása. Az intézetei struktúra nagymértékben megkönnyítené az *oktatómunka koordinálását, a tananyagok összeegyeztetését és kizárna bizonyos párhuzamosságokat.* Az intézetek létrehozása következtében szorosabbá válhatna az együttműködés a főiskolán belül létező tanszékek között.

Az intézetek létrehozása *nem csorbítaná* a szükséges mértéken felül a *tanszékek önállóságát.* Létrehozásuk az egyes *tanszékek szabad társulásaként* képzelhető el. Ha az egységvezetők és a Főiskolai Tanács jónak látja, akkor az intézetek létrehozását főigazgatói hatáskörben még 1995. október hónapban meg lehetne indítani. Az intézetek létrehozásának különösen nagy jelentősége lenne abban az esetben, ha a főiskola az Universitason belül önálló intézményként maradhatna meg.

A fenti intézmények létrehozása a cél:
Pedagógiai és Pszichológiai Intézet
 (Neveléstudományi Tanszék, Pszichológiai Tanszék, Alkalmazott Egészségtudományi Tanszék)
Művelődéstörténeti Intézet
 (Történettudományi Tanszék, Könyvtártudományi Tanszék, Ma-

gyar Irodalom Tanszék, Társadalomelméleti Tanszék. Ezen belül működik a Kommunikációelméleti Központ: Magyar Nyelvtudományi Tanszék, Közművelődési Tanszék)

Nyelvtanárképző Intézet

(Angol Tanszék, Francia Tanszék, Latin Nyelv és Irodalom Tanszék, Német Nyelv és Irodalom Tanszék, Orosz Nyelv és Irodalom Tanszék, Olasz Nyelv és Irodalom Tanszék, Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék, Idegennyelvi Lektorátus)

Nemzetiség Intézet

(Román Nyelv és Irodalom Tanszék, Szlovák Nyelv és Irodalom Tanszék)

Alkalmazott Informatikai Intézet

(Számítástechnikai Tanszék, Oktatástechnológia Tanszék. E mellett működne a Távoktatási Központ.)

Művészeti Intézet

(Rajz-művészettörténeti Tanszék, Ének-zene Tanszék)

Testnevelés és Sporttudományi Intézet

(Testnevelés Tanszék)

Természettudományi Intézet

(Biológia Tanszék, Fizika Tanszék, Kémia Tanszék, Földrajz Tanszék, Matematika Tanszék, Technika Tanszék)

JUHÁSZ GYULA NEVÉT 1973-ban, a tanárképzés 25 éves évfordulója, a főiskola 100 éves jubileuma alkalmából vette fel az intézmény. A hagyományokhoz való ragaszkodás mellett rugalmasan fogadták az új igényeket is, s ennek megfelelően folyamatosan bővült és bővül ma is a képzési rendszer.

1995-ben a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola négy éves (nyolc féléves) idejű kétszakos általános iskolai tanárképzést folytat. Az itt szerzett diploma a

végzett hallgatót feljogosítja a magyarországi általános iskolák 5-10. osztályában a szakjainak megfelelő tárgy(ak) tanítására s a nevelői hivatás gyakorlására.

S bár e rövid krónikából is kiderült, a főiskolát a sors 122 éves történelme során gyakran tartalmi-szerkezeti változtatásokra kényszerítette, alapelve nem változott. Kemény Gábor szavával: „A mai nevelő feladata óriási: fel szabadítani a lélek minden képességét.”

T. Molnár Gizella nyomán

Pénzüknél vagyunk?

Sokan feltették maguknak ezt a kérdést a kiaplakátolt ösztöndíjlisták láttán, különösen, mikor megtudták: **nem lesz visszamenőleges tanulmányi ösztöndíj-kifizetés. Miért?**

I. Kezdjük az alapoknál

Mint tudjuk, a hallgatói normatíva összege 6500 Ft/fő/hó. Ebből a pénzből gazdálkodik a HÖK. Az előző években ebből 3000 forint volt tanulmányi ösztöndíj-keret és 2100 (helyi) illetve 2400 (vidéki) forint az alapjuttatás. Ez összesen max. 5400 forint. Ez volt az az összeg, ami a hallgatók között ösztöndíj formájában kiosztásra került. Tanulmányi ösztöndíjat a hallgatók felső 75%-a kapott.

Az a kormányrendelet, amelyik a tandíj bevezetéséről intézkedik, az alanyi jogú juttatásokat is eltörli. Ezzel megszűnt a lehetőség az eddigi alapjuttatás kifizetésére. Ennek sorsáról a küldöttgyűlés határozott. Eszerint 1600 forintot

Új intézetek:

Tanítóképző Intézet

Szakképzési Intézet

Az Egységvezetői Értekezlet a későbbiekben **Fordítói Intézet** létrehozására tesz javaslatot.

Szeged, 1995. október 12.

„A közeljövőben megjelenő képesítési feltételek alapján fel kell készülnünk az **öt éves egyetemi szintű tanárképzésre**, amelyben a következő értékek megőrzésére törekszünk:

- fenn kívánjuk tartani az alapvetően két szakos képzést,
- a szakmai és a pedagógiai képzés egymásba ötvözőtten (szimultán módon) folyik.

Mindezzel nem kívánjuk kizárni, hogy lehessen egyszakos képzés is, és azt sem, hogy valaki a szakos diploma megszerzése után (szukcesszív módon) szeressen tanári oklevelet.”

/A JGYTF perspektivikus terve az ezredfordulóra. Részlet/

a tanulmányi ösztöndíj-kerethez csatolnak. Ezt minden, a 3.00 átlagot elérő hallgató megkapja, beépítve az ösztöndíjába, azon a szakján, ahol magasabb átlagot ért el. A fennmaradó összeget a szociális keretbe csoportosították át.

A normatíva felosztása tehát jelenleg a következő:

– 4600 forint: tanulmányi ösztöndíj-keret

/1500 – 1500 forint szakonként, 1600 forint az eddigi alapjuttatásból, minden 3.00-ás átlagot elérő hallgatónak/

– 1000 forint: az állandó szociális támogatás kerete

A fennmaradó 900 forint fedezi az egyéb kiadásokat:

- kiemelt ösztöndíj
- eseti szociális támogatás
- demonstrátorok díjazása
- Szemerédi orvos kft díja
- albérletközvetítés
- HVK-kártya
- terepgyakorlatok és kötelező tanulmányi kirándulások buszköltsége stb.

Az ösztöndíjkeret (4600 Ft) tehát alacsonyabb, mint az előző rendszerben volt (5400 Ft), viszont nőtt azoknak a száma, akik tanulmányi ösztöndíjban részesülnek, hiszen a 3.00 egészes átlag fölé a hallgatók 75%-ánál természetesen többen jutnak.

Valamint nőtt a szociális támogatás kerete is, és a pályázók száma is megugrott: a hallgatók 75%-a kért támogatást.

A tanulmányi ösztöndíj-keret csökkenése és az ösztöndíjra jogosultak körének bővülése megmagyarázza az alacsonyabb ösztöndíjakat.

II. Konkrétan szeptember – október

– De eddig mindig úgy volt, hogy októberben kéthavi tanulmányi ösztöndíjat kaptunk! – hangzott el a HÖK-irodán az utóbbi napokban értetlen, vagy éppen gyanakvó hangszíval.

Nézzük, most miért nincs így!

1. Megszűnt az alapjuttatás, így nem lehetett szeptemberben kéthavi alapot fizetni. Két lehetőség maradt:

a/ Mivel tanulmányi ösztöndíjat nem tud kiírni a HÖK, tekintve, hogy az átlagok még nem érkeztek meg a TO-ról, egyszerűen nem fizet szeptemberben egy vasat sem. A reklamálók pedig közli: októberben lesz dupla pénz – és ezt köszönjük meg azoknak a társaiknak, akik az év kezdete után egy hónappal még nem adták le az indexeiket, így miattuk nem teljes a lista.

b/ Valamilyen jogcímen kapjanak pénzt a hallgatók, és tanulmányi ösztöndíj csak októbertől legyen. Ez esetben nincs visszamenőleges ösztöndíj, hiszen nincs alapjuttatás. Így nem lehet szeptemberben csak két alapot, októberben pedig csak két tanulmányit fizetni. Ez a variáció volt a szerencsésebb, így szeptemberben minden hallgató kapott 4000 forintot, mint beiskolázási segélyt, októbertől pedig életbe lépett az ösztöndíjrendszer.

Ha megnézzük a számokat:

Két hónapra a hallgatói normatíva összege 2 x 6500, azaz 13.000 forint.

Ennek felhasználása a következő:

– 4000 forint beiskolázási segély (szeptember)

– kb. 1800 forint a féléves bérlet

– kb. 100 forint a HVK-kártyák elkészítése

és a nyári albérletközvetítési szolgáltatás díja

– 4600 forint októberi tanulmányi ösztöndíj-keret

– 1000 forint az állandó szociális támogatás kerete (október)

– 1000 forint az elmaradt szeptemberi szociális támogatás kerete.

Fiegyelem! Ezt novemberben kifizetik, ugyanis a szociális támogatásra szánt keretet a szabályok szerint maradéktalanul ki kell osztani. Novemberben tehát kéthavi szociális támogatást kapnak a hallgatók, a szeptemberit és a novemberit.

Ez eddig összesen 12.500 forint. Azt az ötszáz forintot, ami még hiányzik a 13.000 forinthez, a kéthavi normatíva teljes összegéhez, minden hallgató megkapja a novemberi ösztöndíjával.

Tehát pénzünknel vagyunk, még ha ez a pénz nem is túl sok. Azonban ilyen keretösszegeből mindenkinek adni, és sokat is, nem nagyon lehet. Akinek a fent ismertetett adatokkal kapcsolatosan kérdése vagy kétsége van, bármikor érdeklődhet a Hallgatói Irodán. A HÖK gazdálkodása ugyanis nyilvános.

Adj vért – életet adsz!

Talán már közhelynek számít a címben említett felhívás, de hogy mennyire nem az, a következő történet is igazolja.

Szeptember 14-én 12.00 óra körül segélykérő telefonhívást kapott a Vöröskereszt Főiskolai Alapszervezete a SZOTE-ről. Sürgősen A+ vérre volt szükségük, azonnali véradásra kerestek önkéntes jelentkezőket. De hol lehetséges csüörtökön délben munkaidőben, iskolaidőben ilyen embereket találni? Azonnal elindult a riadólánc, telefon az egyik épületbe, a másikba, a kollégiumokba. Igen meglepő és egyben megdöbbentő tapasztalat volt, hogy nagyon sok hallgató egyáltalán nem is tudja, hogy melyik vércsoportoz tartozik.

Ez egyetlen véradás segítségével kideríthető, és az egész életünk során hasznosítható ismeret, mellyel nemcsak mások életét, hanem

adott esetben saját magunkét is megmenthetjük. Ezért is szeretnénk mindenkit arra biztatni, hogy előítéleteit, félelmeit legyőzve menjen el vért adni, hiszen mindannyian kerülhetünk olyan helyzetbe, mint azok az emberek, akiknek szeptember 14-én 12.00 óra körül A+ vére volt szükségük.

Végül sikeresen zárult a történet. Hálásak vagyunk a tanároknak,

akik felmentették a jelentkező hallgatókat az óralátogatás kötelezettsége alól a véradás idejére.

Ezúton mondunk őszinte köszönetet a véradóknak:

Békési Veronikának, Kiss Erikának, Mucska Krisztiánnak, Balogh Kingának, Ferencz Orsolyának, Kissné Ferge Andreának, Kopasz Andrásnének, Dr. Pál Ágnesnek, Seres Tivadarnak, Vass Zoltánnak, Dr. Vidács Ferenc-

nének, Gyuris Ágnesnek és Szügyi Lászlónak.

Verba Andrea

Vöröskereszt Főiskolai Alapszervezet
vezetőségi tag, IV. évf.

VÉRADÁSOK:

1995. november 7-én 10-től 17.00 óráig

1995. november 14-én 13-tól 17.00 óráig

Helye: Teleki Blanka Kollégium

Tanszéki Tűkörkép

FIZIKA TANSZÉK

Az Eötvös Lóránd Fizikai Társulat 1995. szeptember 25-én a társulat legnagyobb kitüntetésével, a Társulat Érmével tüntette ki Dr. Halász Tibor főiskolai docenst, a JGYTF oktatóját. Ezt a kitüntetést a társulat annak a tagjának adják, aki a fizika területén hosszú időn keresztül folytatott kutatói, alkalmazási vagy oktatói tevékenységével, valamint a társulatban kifejtett munkásságával kiemelkedően hozzájárult a fizika hazai fejlődéséhez.

KÉMIA TANSZÉK

- Dr. Marsi István főiskolai docens október 18-20. között Seres Lászlóval közösen végzett munkájukról tart előadást Veszprémben, a Keometria '95 Konferencián. Előadásának címe: Az iniciált szénhidrogén-reakciók szisztematikus hibáinak számítógépes elemzése.

- A XVIII. Kémiai Előadói Napok keretén belül kerül megrendezésre a Főiskolai Kémikusok Fóruma, melyen részt vesz Király Zoltán, a JGYTF tanára. Előadást tart doktori témájából: Az 1,1,2-trimetil-propilgyök képződési entalpiájának meghatározása 2-metil-2-butén és metilgyök reakciójában. Előadásának helye és ideje: Csongrád megyei METESZ székház (Kigyó utca), november 6-7-8.

- Dr. Siposné Kedves Éva nyugdíjazása miatt a szabadon választható kollégiumot egy pedagógus tartja, a korábbi kettő helyett.

MATEMATIKA TANSZÉK

- Mint mindenütt, itt is szükség volt a létszám leépítésére. A tanszék Dr. Miskolczi József és Dr. Tóth Balázs nyugdíjazását kezdeményezte. Két üres állásra volt két PhD-s jelöltjük, egyiket tölthették be, a másikat el kellett utasítaniuk. Pótlásukat úgy oldották meg, hogy az állásukban maradt pedagógusok óraszámát növelték meg.

MAGYAR IRODALOM TANSZÉK

Dr. Sebéné Dr. Madácsy Piroska elmondta: a magyar tanszéknek egy főállású tanártól kellett volna megválnia, de tekintettel arra, hogy az egyik oktató most évvégén íthagyta a főiskolát, azt az állását szüntették meg. Megszüntették az óraadói tanári állást, és ezután a tanszéki titkárnő csak fél állásban dolgozik. A tanszéken így a tizenegy helyett, ettől a félévtől kilenc tanár tanít.

MAGYAR NYELVÉSZETI TANSZÉK

November 20-án kerül megrendezésre a helyi helyesírási verseny.

- A Kazinczy-verseny helyi döntőjét november 24-én rendezik meg.

- December 5-én Lanstyák István: A magyar nyelv többközpontúságáról tart előadást a Díszteremben, az érdeklődők számára.

IDEGENNYELVI LEKTORÁTUS

- Szeptember 25-30. között a lektorátus Francia hetet szervezett. Ezen belül szakfordítói kurzust tartottak belga vendégoktatókkal, nem idegennyelv-szakos hallgatók, és az oktatók számára. Az elméleti előadások célja a különböző fordítástechnikák bemutatása, az anyanyelv szerepének elemzése volt. A gyakorlati kurzusok pedig bemutatták, hogy a résztvevők egy számukra idegen szöveget szótár segítségével nélkül hogyan érthetnek meg és hogyan elemezzenek.

- A lektortus adjunktusának, Szászné Dr. Veidner Katalinnak irányításával négy tanszék (Francia, Olasz, Latin, és a lektorátus) szervezésében „A nyelv-tanár továbbképzés új útjai” címmel nemzetközi konferencia lesz, egy közösen elnyert FEFA-pályázat keretében.

Project managerek: Dr. Körmendy Marianna, Dr. Madarász Klára.

A többségében magyar előadók mellé olasz és francia vendégelőadókat hívtak meg a szervezők. Helye és időpontja: JGYTF Tanácsterem, SZAB (Szegei Akadémiai Bizottság), JGYTF 138-as terem; november 1-3. között.

Fontos információ még a konferenciát látogatók számára, hogy az előadásorozat öt szekcióban fog lezajlani:

Pszichopedagógia, Módszertan – JGYTF Tanácsterem

Civilizáció, Nyelvészet – SZAB

Latin – JGYTF Tanácsterem

– Az ideai tanévtől már csak 14 pedagógus dolgozik – a tavalyi 17 helyett – a lektorátuson. A létszámcsökkentés miatt megszűnt a spanyol nyelv oktatása. Redukálódott az olasz nyelv tanítása, valamint csak egy nyelvet választhatnak a hallgatók az eddigi kettő helyett. Megszűnt a fakultatív nyelvtanítás az idegennyelv szakos hallgatók számára. Eddig biztosítani tudták a szaknyelv tanítását a fel-

mentettek számára. (Felmentettek azok, akik „C” típusú középfokú nyelvvizsgával rendelkeznek, és azok a külföldi diákok, akik idegen nyelven érettségiztek.)

Az oktatói létszám csökkenése miatt a csoportok átlagos létszáma 25-30 fő. Ez a magas létszám egyaránt hátrányt jelent a hallgatók és az oktatók számára.

FRANCIA TANSZÉK

Tanszékünk „megúsza” a leépítést – mondta Bácskai Mihály tanszékvezető, majd így folytatta: egy főtől kellett volna megválnunk, de mivel az egyik kolléganő gyesre ment, az ő békeretéből ki tudtuk gazdálkodni. Megemlítette még, hogy azért is ilyen jó a helyzet, mert a tanszék különböző helyekről (alapítvány útján, csereegyezmény vagy a minisztérium jóvoltából) anyanyelvi lektorokat kap, és nélkülük valószínűleg megbénulna a tanszéki munka.

Millecentenárium: ismét boga-áldos főtt Ópusztaszeren

A Történettudományi Tanszék bejáratánál levő hirdetőtáblánál sokszor látni mostanában bámészkodó, nevetgélő hallgatókat. Nem a kifüggesztett szigorlati tételesortól, vagy a kötelező szakirodalmak jegyzékétől derülnek jókedvre, hanem a Honfoglalás 1100. évfordulója emlékére rendezett konferencia 3 napos programján készült fotókon látható ismerősökön kacarásznak /ha nem éppen magukon/.

A konferencia 1995. szeptember 27-28-29-én került megrendezésre 2+1 napos felosztásban, ami azt jelenti, hogy 27-28-án a tanszék előadójában hangzottak el az előadások, 29-én pedig a kitarató érdeklődők /voltak szépszámmal/ kibuszoztak Ópusztaszerre.

Elismerés és tisztelet illeti a szervezőket és az előadókat egyaránt.

A szervezők munkáját – a tanszék önkéntes hallgatói – Nyulassy Ágnes tanárnő irányította.

Voltak hallgatók, akik büszkén viselték a „hallgatói törzsgárda-tag” címet, nem volt előadás nélkülük, és természetesen voltak olyanok is, akik a gazdag program színvonalas előadásai közül csak az őket érdekelt hallgatták meg.

Válogatni bőven volt miből. Szegfű László, László Gyula, Berta Örpád,

Bakay Kornél, vagy éppen Püspöki Nagy Péter „szállította a tananyagot”, Kassai Lajosnak a könnyűlovas harcmódról, lovasíjásatról szóló, vagy Cey-bert Róbert Gyula honfoglalás kori étkezési szokásainkról szóló előadása pedig azt a részt, amit a tankönyv apróbetűvel szed – teljesen méltánytalanul!

A programban szereplő diákreferátumoktól mindenki sokat várt és senki sem csalódott – érdekes témákról, jól felkészülten, szimpatikusan!

A harmadik napon Ópusztaszerre utazhattak ki a permanensen érdeklődők. Az időről vagy jót, vagy semmit, tehát nézzük a programot: a Feszty-körképet majdnem mindenki megnézte, akik nem, azok a „Na, hát azrét ötödijére mégse!” mondattal felegették a „Ti nem jöttök be?” kérdésre.

Volt lovasíjász-bemutató is, ami után ki lehetett próbálni külön az íjzatot és külön a lovaglást. Többen visszavezették családfájukat Tell Vilmosig, a lovaglók pedig már annak is örültek, ha a ló úgy tett, mintha nem arra menne éppen, amerre akar.

Lehetett bőrrözni, nemezelni és agyagozni is.

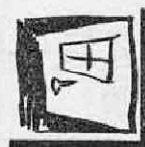
Az egész konferencia ünnepélyes, hangulatos, méltó befejezése annak a boga-áldosnak az elfogyasztása volt,

amely egy honfoglaláskori áldozati étel és Cey-bert Róbert Gyula készítette el. A „misét” is ő celebrálta. Elmondott egy áldást evés előtt. Többen sajnálják, hogy a szövegét nem tudták megjegyezni.

A boga-áldos körülbelül úgy készül, hogy a szarvashúst hideg hűtőben lebeben felrakjuk a tűzre, majd szépen sorban belerakjuk a gombát, paszternákot, padlizsánt, gyömbért, petrezselymet, káposztát. Fontos, hogy zsírt ne használjunk. /Nem biztos, hogy minden belevalót felsoroltam. Századom gyermeke vagyok, vakon bízom a zacskós levesben./ Folyamatos kavargatás /és kóstolgatás/ mellett addig főzzük, míg a hús meg nem fő, és míg a bográcsból szálló mennyei illatok oda nem csalogatnak mindenkit a közelbe. Az étel, mely sokak szerint íze alapján szerepelhetne egy kínai étterem étlapján, pillanatok alatt elfogyott.

Ezzel – a konyhalányoknak a mosogatással – ért véget a 3 napos rendezvény. Mindent összevetve remek volt /a „remek” szó használata nem túl választékos és nem is stílusbravúr, de nagyon találó/, minden érintett sajnálja, hogy több nap, mint jó hangulattal, színvonalas tanszéki rendezvény:

Lea

„Nem bánjuk meg, ha eljöttök!”

„Ha az ember tekintetét bakancsmagasságba helyezi, éppen a zsákmányát ragadozó harmatfüvek felől érkezik a hangyák halálsikolya, amelyet önfeledt csámcsogás zaja igyekszik elnyomni.”

– Várnagy Dávid –

Múlt havi számában a Tű már közölt egy írást „Túlélés-túra” a Kárpátokban címmel /a címet maga a történet tartalma sugallta/, ezúttal azonban arról a Túlélés névre keresztelt túraszakosztályról lesz szó, amely főiskolánkon működik néhány lelkes biológia-környezetvédelem szakos ifjú istápolása folytán. Őket sikerült elkapnom egy kis beszélgetésre az egyik tanszéken /azon, amelyik a főiskolával szemben székelt/.

Tű: – Kitől származik a túraszakosztály gondolata?

Varga Pál: Az ötlet Király Zoli nevéhez fűződik, aki jelenleg tanársegéd a kémia tanszéken. Az alapítók között volt Visnyovszky Tamás is, aki a főiskola elvégzése után Miskolcra került, az Ökológia Intézetben dolgozik. Egyébként 5-6 éve jött létre a túraszakosztály, és tavaly vettem át a vezetését.

Tű: – Csak főiskolások számára szervezitek a programjaitokat, vagy fogadtok „külsősöket” is?

V.P.: – Az a főiskolás, aki jelentkezik valamelyik kirándulásra, magával hozhatja barátját, barátnőjét, akár a macskáját is...

Tű: – Milyen a hangulat?

Várnagy Dávid: – Remek...

VP.: – De nem csak a hangulat az. Igyekszünk tenni róla, hogy a természetjárás is érdekes legyen. Lényeges, hogy jó fejek a túrázók, ez is meghatározza a légkört. Jó enne, ha megírnád, hogy olyan fiataloknak örülnék, akik szeretik a természetet, felfedező kedvűek, nem sajnálják a fáradságot egy kis gyaloglásra és nem félnek attól, hogy esetenként sáros lehet a cipőjük... Egyébiránt ez egy jó közösség: közösek az örömeink, a gondjaink, sőt közös a kajánk is.

Tű: – Beszéljünk egy keveset az anyagi oldalról is...

V.P.: – Egészen keveset: az októberi túránk költsége például 200 Ft/fő/éjszaka. Azonban belső pályázat útján én igyekszem támogatást kémiakapni a Testnevelés Tanszék

Sport- és Rekreációs Bizottságától, és attól függően, hogy a kuratórium mekkora összegű támogatást szavaz meg a szakosztálynak, a túrázók a befizetett pénzt részben, esetleg teljes egészében visszakapják.

Tű: – Ez jól hangzik. De a tulajdonképpeni lényegről, a túrákról még nem is beszéltünk...

V.P.: – Akkor beszéljünk. Az említett tisztújítás óta elkövetett túrákról beszélnék. Tavaly ilyenkor Aggteleken töltöttünk három napot. A szakosztály nevének megfelelően volt mit túlélnünk. Például nem sikerült barlangvezetőt találnunk, majd a saját szakállunkra kísérleteztünk a barlangjárással, nem túl sikeresen... ellenben remekül éreztük magunkat! Emlékezetesen szép látványban volt részünk azon a hétvégén: Halottak Napja lévén egy gyertyafényből világos temetőt néztünk meg egy hegy oldalából...

Tű: – Erről jut eszembe: milyen a túraszakosztály összetétele? Úgy értem, inkább természettudományos érdeklődésű a társaság?

V.P.: – Eleinte főként biológusok, kémiasok, földrajzosok tartottak velünk, mára azonban már elmondhatjuk, hogy a főci-tesi, sőt a matek-rajz szakpár is képviselteti magát a túrákon. Egyébként a természet szeretete nem szakhoz kötött...

Tű: – Folytassunk a túra-témát!

V.D.: – Helyes!

V.P.: – No igen. Tavaly, első félévben Aggtelek. Második félévben, május elején négy kellemes napot töltöttünk a Zemplénben. Szálláshely egy kulcsosházban akadt, a festői szép-

ségű Rostallón. Itt is volt mit túlélni: kisebb gondjaink voltak a bérlettel, fűtéssel, de végül minden megoldódott. Aztán a túra első nap után eltévedtünk, sőt a társaság egy rész le is szakadt, és csak éjjel talált vissza. A Május Elseje tiszteletére beindított kisvasúton is utaztunk, és a békésen majálistozgókat azzal leptük meg, hogy munkásmozgalmi nótákat harsogtunk a vonatablakból. A regéci élelmiszerboltban, amely egy épületen osztozott a kocsmával (elnézést:italbolttal!), pedig nem volt friss kenyér. Sőt, semmilyen kenyér sem volt. Illetve a tulajdonos félretette a száraz kenyeret a disznajainak, végső elkeseredésünkben ezt vásároltuk meg – némi felárral. Ám a jó hangulatra ez sem vetett árnyékot, sőt ha lehet továbbblendítette.

Tű: – Terveztek valamilyen programot erre a félévre is?

V.P.: – Ó, igen. A következő túra Gömörszőlősen fog megесni. Meglátogatjuk a fokozottan védett természetvédelmi területnek nyilvánított keleméri Mohos-tavak vidékét (ez nemcsak Magyarországon, de egész Közép-Európában is egyedülálló tőzegmohaláp – legalábbis ezen a magasságon). A vidék védelmében létezik egy megmentési program is, amelyben mi, környezetvédelem szakosok aktívan részt is veszünk. Tehát ide hívjuk a vállalkozó szellemű természetkedvelőket, akik túl azon, hogy jó levegőn, remek társaságban tölthetik a hétvégét (október 27-29), még ismereteiket is gyarapíthatják.

V.P.: – Bizony! Látványnak, sem közönségesek a „kisasszonyfa árnyékában megbújó fehértörzsű molyhos nyírek alatt elterülő, nászágyként funkcionáló szőrmoha-vánkosok (amelyek bizonyos időszakokban csucsognak is...)”

V.D.: – Aztán, „ha az ember tekintét bakancsmagasságba helyezi, éppen a zsákmányát ragadozó harmatfüvek felől érkeznek a hangyák halálsikolya, amelyet önfeledt csámcsogás zaja igyekszik elnyomni.”

Fogunk találkozni lápi rupunyóval is, amely szintén halálsikoly-szerű rripi-forma hangot hallat (ezt pontosan 24 darab r-rel kellene írni).

Ekkor a fiúk olyannyira belefeledkeztek a mesélésbe, hogy a legacélosabb hangú lápi rupunyót meghazudtoló ripizés a körülöttünk ülők figyelmét is asztalunk felé vonzotta (különös tekintettel a józanabbakra). Hogy a kisasszonyfa neve miért pont kisasszonyfa, és ha nem a tûrázók csámcsognak, akkor ugyan ki, és a

többi érdekes történetet pedig nem írom le, akít érdekel, csatlakozzon e lelkes túlélőbrigádhoz, és hallgassa meg történeteiket az ő eredeti, színes előadásukban. A jelentkezés, csatlakozás módja pedig igen egyszerű: minden hét keddjén, 19.00 óra előtt keressétek Varga Pált a 134-es terem előtti folyosón (főépület – biológia tanterem). Őket idézve:

„Robinson is hozzánk csapódott volna, ha ismert volna bennünket!”

Szellemi Erzsébet

A JGYTF háziorvosa – a DR. SZEMERÉDI ORVOSI KFT.

Az idei tanévben a háziorvosi ellátást a Dr. Szemerédi Orvosi Kft. látja el. Bátran fordulhatsz hozzájuk minden problémáddal, mert szakorvosok foglalkoznak gondjaiddal, panaszaiddal. Hogy a munka gördülékenyebben haladjon, és az ellátás zavartalanabb legyen, telefonon előre jelentkezz be a 321-493-as telefonszámon, de. 8-11-ig, du. 15-18-ig

Ha sürgősségi esetről van szó, persze nem kell előre bejelentkezned!

A háziorvosi ellátás ingyenes, de természetesen vannak térítésköteles szolgáltatások is, ezek a következők:

- fogászat: a mindenkori önkormányzati rendeletben kiadott összeg 50%-a
- gépjárművezetői alkalmassági vizsgálat: 1000 Ft
- munkavállaláshoz szükséges vizsgálatok: 600 Ft
- terheltségvizsgálat: csak az anyagköltséget kell téríteni, ami 500 Ft

1996. januárjától bővülnek a szolgáltatások. Minden nap lesz általános orvosi ellátás délelőtt és délután egyaránt. Beiktatnak olyan napokat, amikor csak a főiskolásokat fogadják. A nőgyógyászati ellátáson kívül urológiai, bőrgyógyászati, szemészeti és ultrahangdiagnosztikai ellátással bővül a szolgáltatások köre.

Mint láthatod, az orvosi ellátás rendszere dinamikusan, az igényeknek megfelelően bővül. Ha a háziorvosi ellátásod is rájuk szeretnéd bízni, megteheted. Meg kell keresned Dr. Szemerédi Istvánt és alá kell írnod egy nyilatkozatot, hogy rá bízod a háziorvosi ellátásodat. A kártyáddal és a volt háziorvosoddal a többi ők intézik, neked mindez sem idődbe, sem pénzbe nem kerül.

Reméljük, tudtunk segíteni, bátran keresd őket – segítenek!

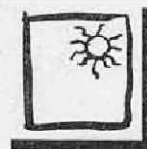
A rendelő címe: Korda u. 16-18.

GÓLYABÁL ...

... lesz 1995. október 16-án
a HUNGÁRIA SZÁLLÓBAN

Jegyelővétel október 9-től a Hallgatói Irodán

GÓLYABÁL ...

• Igazi latin hangulat

Vannak más részei is a földnek

Brazíliában töltött egy évet Pongrácz Attila, a JGYTF másodéves művelődés-szervező szakos hallgatója. A kint töltött idő tapasztalatairól, élményeiről beszélgettem vele a Szent Imre Kollégium könyvtárában. A magnóból stílszerűen szamba szólt, az asztalon rengeteg fénykép, újság, emlékek... a helyiség hamarosan megtelt azzal az igazi latin hangulattal.

Tű: – Hogyan jutottál ki Sao Paulo-ba?

Pongrácz Attila: – Minden diák vágya, hogy eljusson külföldre világgárárs, nyelvtanulás, tapasztalatszerzés céljából. Győrben tanultam a Bencés gimnáziumban. Az osztályfőnököm, Ernő atya felvette a kapcsolatot ez ügyben a kintiekkel, elindult a szervezés. '92-ben jött az ötlet, hogy kimennek az ottani magyar bencésekhez.

Tű: – Miért választottad pont ezt az útirányt?

P.A.: – Kisdiák koromban sok vadász- és útleírást olvastam, szívesen forgattam Molnár Gábor őserdei kalandjait is, persze nem a romantika volt a fő indok. Többek között fantáziát láttam abban, hogy (Nyugat-)Európán és (Észak-)Amerikán kívüli országot ismerjek meg, ha már külföldre megyek. Mivel a szervezés nem ment máról holnapra, közben leérettségiztem és felvételiztem a JGYTF történelem-művelődésszervező szakjára, el is végeztem egy évet. 1994. augusztusában megérkeztek kintől a papírok, beadtam a vízumkérelmet. Augusztus 31-én megvettem a repülőjegyet.

Tű: – Valóra vált egy terv. Nem akarok illúzióromboló lenni, de ki finanszírozta a kiutazást és azt az egy évet?

P.A.: – Magánjellegű volt a dolog egy része, ugyanúgy, mint az ötlet is. Az útiköltséget a család fizette, ami egyébként nem került többbe, mint egy egyéves szegedi diákév (albérlet, étkezés stb.). Maga a jegy egy speciális Lufthansa ajánlat volt, mely diákoknak szól, egy éves időtartamra. A kolostorban pedig eleve úgy fogadtak, mint vendéget, ezért természetesen igyekeztem mindenben az ő segítségükre lenni.

Tű: – Milyen feladatokat bíztak rád a kolostorban?

P.A.: – A szent Gellért Kolostornak van egy kb. 10 ezer kötetes magyar könyvtára, ahol könyvtári munkát végeztem.

Tű: – Nem volt nehéz, hiszen nem vagy könyvtáros?

P.A.: – Valóban nem könyvtár szakos vagyok, de annyit, amennyit egy átlag főiskolás, egyetemista tud a könyvtárról, az elég volt. Egyébként rengeteg más tennivalóm akadt még: pl. egy kint született, magyar nyelvű braziliai útleírást lektoráltam, vittem számítógépre és könyvformát adtam neki. A Magyar Kolónia egyik újságjának szerkesztésében is részt vettem, beszerzéseknél segédkeztem, sofőr-ködtem, a kolostorba érkező vendégek kalauzolásában is közreműködtem...

Tű: – A társalgás milyen nyelven folyt?

P.A.: – A 9 magyar atyával természetesen magyarul. Sao Paulo-ban jelentős (kb. 80 ezer) a magyar származásúak száma, a Magyar Kolóniának 2 táncsoportja van, több cserkészcsapata, rangos szabadegyeteme és számos rendezvénye van, így sok helyen használtam a magyar nyelvet, de természetesen minél hamarabb meg kellett tanulnom portugálul is. Nyelvkönyv, kazetta és „előbeszéd” segítségével tanultam. Januárban bedobtak a mélyvízbe, mert tiszta brazil környezetbe kerültem, csak a portugállal tudtam boldogulni. Fél év alatt sikerült társalgási szintre eljutni, most készülök középfokú nyelvvizsgára.

Tű: – Küldtél nekünk egy levelet – amit a KMK napok lapja közzé is tett –, amiben leírtad, hogy a határok átjárhatóságával kulturális program-szervezők feladatai kiszélesednek. Kulturális menedzser szakon tanulsz... mint leendő kultúraszervező,

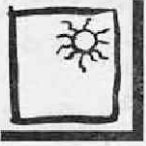
mit tudsz hasznosítani a Brazíliában szerzett tapasztalataidról?

P.A.: – Európaiként gondolkodunk, büszkék lehetünk saját kultúránkra, de fontos, hogy ne hagyjuk figyelmen kívül: vannak más részei is a Földnek. A Dél-Amerikára jellemző sajátos temperamentum, életszemlélet, sokoldalú kultúra olyan vonzerőt sugároz, ami érdeklődésre tarthat számot. Az embereknek nem a munka a fő életcélja. Jobban figyelnek az élet lényegére, az emberi kapcsolatokra, a vidám életre. Fontos, hogy legyen jó zene, tánc, fiesta, hangulat, egy kis kaja, cukornádpálinka, egy kedves barát, szülessenek aranyos gyerekek...

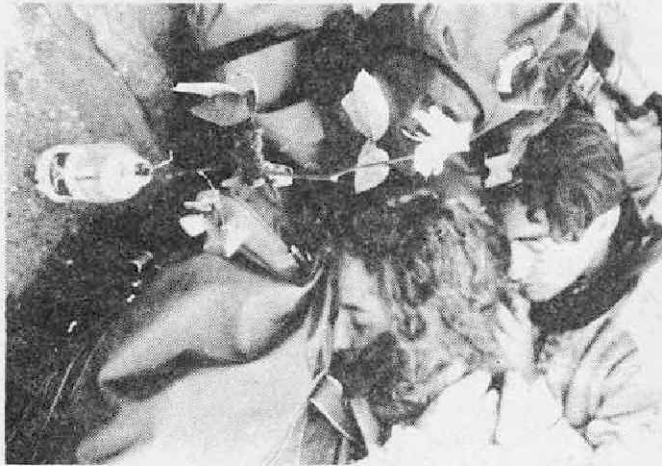
Körülnéztem az egyik ottani egyetemen is. Némileg más az ottani szisztéma. A diákok órákkal kevésbé vannak leterhelve, ugyanakkor rugalmasan választhatnak órákat és órarendet. Tanulás mellett rendszeresen dolgoznak, egyrészt tapasztalat, másrészt pénzszerzés céljából. Az egyetemi városban mindent megtalálnak egy helyen a büfétől a könyvtárig, a klubtól az összes tanszékiig. A tanárok egy része a szobájában tart szemináriumot, ahol kitűnő a hangulat és az oldott légkörben jobban megy a munka.

Úgy vélem, feltétlenül fejlődni fognak a magyar-brazil, illetve dél-amerikai kapcsolatok, nemcsak gazdasági, hanem kulturális szinten is. Természetesen amint módomban áll, én magam is szívesen bekapcsolódnék a munkába, elsősorban kulturális vonalon. Az első lépés talán a '96-os Győri Zenei Nyár programjához fog kapcsolódni, akkor ugyanis a kolostor iskolájának kórusa Európába, ezen belül természetesen Magyarországra is ellátogát. Győri fellépésük szervezése folyamatban van.

Tóth Andrea

FOTÓSUNK IS OTT VOLT!

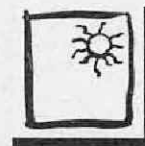

*„Azt hiszed, hogy
nyílik még a
sárga rózsza ...”*

*Te Géza!
Nem állunk mi
rossz helyen?*

NO COMMENT!

Haydu Tamás exkluzív fotóriportja az októberi virrasztásról

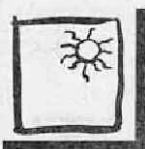
Kedves Gyula!

No, megállj csak!

*Ez itt a
Gábor helye!
(lenne!)*

„Mert azt tanultam mindenütt, / azt láttam minden nagy nemzetnél, / hogy az apák dolgát / folytatják az utódok... / Ugyanezt látjuk északon és délen / minden olyan nemzetnél, / akihez mi tanulni járunk, / hogy hazajöve – / lebecsülhessünk mindent, / ami a miénk – / merthogy itthon nincsen készen / akkora a kultúra, akkora a művészet, / mint amilyent – hozhatunk / könnyen, készen – külföldről. / Mert nekünk előbb azt csinálnunk / kellene. Mert össze kellene / szednünk nagy fáradtsággal az ország / minden részéről a széjjelszórt köveket, hogy azokkal / a magunk képére építhesünk. / És ehhez hit is kellene, / és nagy fanatizmus is, / és rettenetesen sok munka...” (Kós Károly)

Úgy tűnik, a Csongrád Megyei Népművészeti Egyesület tagjaiban (akiknek hitvallása a fenti idézet) jócskán van fanatizmus és még több hit és tenni vágyás, sőt dolgozni is tudnak. Legalábbis ezt mutatja a gondos szeretettel felépített Alkotóház, ahol sajátos hangulatú, saját készítésű népművészeti tárgyakkal díszített műhelyekben tanulhatnak, dolgozhatnak nap mint nap az érdeklődők. Az egyesület történetéről Jellinek Mártát, az Alkotóház vezetőjét kérdeztem.

– Melyek voltak az első lépések, milyen elképzelésekkel, tervekkel indult az egyesület?

– Az első lépések az Országos Népművészeti Egyesülethez kapcsolódnak, amely 1982-ben ala-

kult meg. A megyei egységek is szinte azonnal, a bírósági bejegyzést követően kezdtek szerveződni. Az első

Barangolás az egzotikumban

pár év azonban különösebb esemény nélkül telt el. Akkoriban szakmailag az ország négy legrosszabb megyéje közé soroltak bennünket. A fellendülés 1985-ben indult meg, amikor Mészáros János került az egyesület élére és megpróbált, a vezetőség tapasztalatait figyelembe véve, életet vinni a szervezetbe. Én 1987-ben vettem át az egyesület vezetését. Akkoriban a legfontosabb célunk a tárgyalkotással foglalkozó népművészek összefogása és egy szakmai és érdekvédelmi segítségnyújtás feltételeinek a megteremtése volt.

– Mit sikerült a kezdeti tervekben megvalósítani?

ni, hanem az azóta jelzett igények közül is jónéhányat. Így például létrehoztunk egy oktatási bázist, ahol óvodás kortól főiskoláig, egyetemig lehetőségeket tudunk biztosítani az érdeklődőknek, hogy megismerkedhessenek nagyapáink foglalkozásával. Biztosítunk szakköri tevékenységet is a már hozzáértőknek. Azonkívül az idegenforgalomhoz is kötődünk programlehetőségeinkkel. Gondolok itt például a bemutatóval egybekötött – anyagköltség-térítés ellenében, szakirányítás mellett végezhető – foglalkozásra. A művészetterápiaként is alkalmazható népművészeti tárgy alkotással a rehabili-

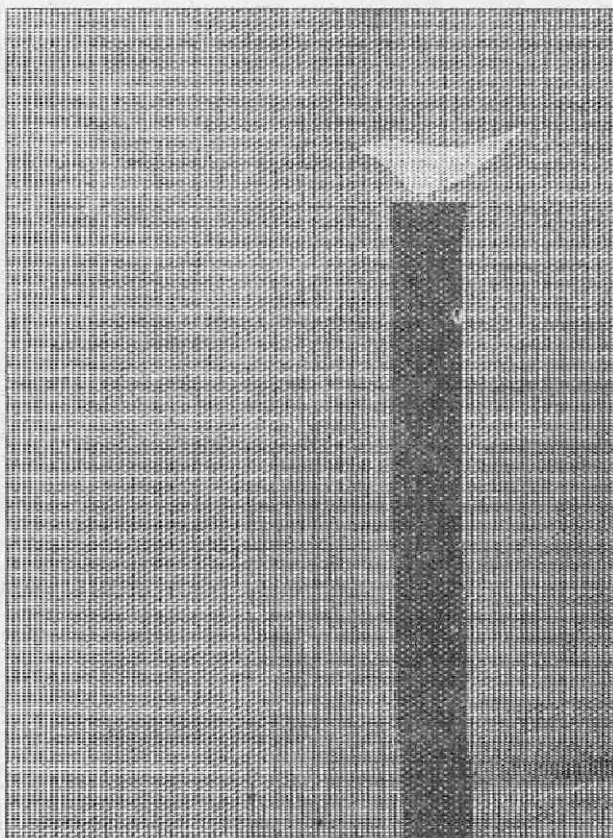
tációs programba is bekapcsolódtunk.

– Úgy tudom, hogy az oktatási rendszerük elég sokrétű. Konkrétan melyek azok a tevékenységek amelyek ebbe beleférnek?

– A heti egy alkalommal tartott kurzusoktól (pl. bábkészítés, bőrművészet, fazekasság, szövés, gyékényfonás, hímzés, fafaragás stb.) az oklevéllel járó tanfolyamokig minden befér.

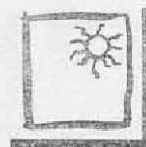
– Mit lehet tudni ezekről a tanfolyamokról?

– Az első tanfolyam, amit az egyesület szervezett, a Gyermekkézműves Klubvezetői volt, de ez mára megszűnt. Helyette Játszóház-vezetői tanfolyamot indítottunk, amely már közművelődési szakképzést biztosít. Az okleveleket a Magyar Művelődési Intézet bo-

– Azt kell mondanom, hogy túlteljesítettük. Nem csak a kezdeti terveket sikerült maradéktalanul megvalósíta-

csátja ki. A korábbi tanfolyam alapfokú oklevéllel járt, ez azonban már középfokúnak számít. Tervezzük a

Népi játék- és kismesterség oktató felsőfokú (de nem egyetemi vagy főiskolai) tanfolyam beindítását is, legkésőbb 1996-ra. A tanfolyamok általában két évesek és havi egy alkalommal egész napos elfoglaltsággal, illetve nyaranta egy hét intenzív képzéssel járnak.

– Milyen korosztályt és társadalmi réteget céloznak meg ezek a képzések?

– Függetlenül kortól és foglalkozástól mindenkit szeretettel várunk az Árboc u. 1-3.sz.alatt. Különösen fiatalokat, hiszen ők biztosíthatnák a folytonosságot. Felétlenül ajánlom a tanárjelölteknek vagy a már gyakorló pedagógusoknak, hiszen ismereteiket nagyon sok területen (pl. anyanyelv tanítás, történelem,

természetismeret stb.) hasznosíthatnák. Ezenkívül nagymértékben segítségükre lehetne a gyerekek identitástudatának, önértékelésének fejlesztésében. Célunk az idősök tapasztalatit fiatalos lendülettel, elképzelésekkel ötvözni, amiben az egyetemisták, főiskolások nagy segítségünkre lehetnének.

– bence –

Lapozgató

„Kellene egy irodalom, amely közös kincsünk legyen. Ezzel és ezen keresztül fogunk fejlődni. De a téglákat elő kell állítani és össze kell rakni. Egy közös tudat felépítése nem lehetséges közös gondolatok nélkül. És ehhez kell valamilyen irodalom. Tehát: ha mi lenni akarunk, akkor kell írjunk is. Én személyesen nem dicsek szem irodalmi képességeimmel, de azt fel tudom fogni, hogy szükségem van erre az irodalomra; és a hovatartozási tudatra is. Szeretném egyszer azt mondani, hogy én ehhez az irodalomhoz tartozom, vagy legalább ezzel tartok, ezt tartom követendőnek.”

„Mit is akarok? Egy újságot, egy lapot. Mire jó ez a lap? Hát arra, hogy kapcsolatot tartsunk egymással; arra, hogy így fejlődjünk, hogy építsünk fel valamit, aminek a téglái ezek az oldalak lennének; arra, hogy önbizalmat és bátorságot kapjunk (...)”

„Ebben a kicsike lapocskában szeretnék kapni egy bő definíciót arról, hogy mit jelent a zsenge moldvai csángó értelmiség! Be kell vallanom, hogy személyesen nagyon halvány és ködös fogalmaim vannak erről a témáról.”

A fenti sorok szellemiségében jelent meg immár két ízben a moldvai csángó-magyar diákok

országos havilapja. Az ötlet két főiskolai hallgató fejből pattant ki. Csicsó Antal, akitől az idézett gondolatok származnak, már nincs Szegeden, mivel idén befejezte a magyar-történelem szakot és hazatért Csángóföldre. A kezdetről és a perspektívákról éppen ezért csak Serban Daniel románművelődésszervező szakos hallgatót, a lap főszerkesztőjét kérdezhettem.

– Tudjuk, hogy minden dolognak a kezdeténél valamilyen hiány áll. A ti lapotok milyen hiányból jött létre?

– Az ismeretség hiányából, szorosabb kapcsolatok vágyából. Szeretnénk jobban megismerni egymás szubjektív és objektív világát, egymás értékrendjét, hogy így találjunk egy közös utat, egy ösvényt és ezáltal próbáljunk fejlődni. Ez egy megoldás lehetne az elszigeteltségünk megszüntetésére is.

– Mit takar az Ösvény név?

– Bevallom elég nehezen találtunk megfelelő címet a lapnak. Mivel célunk egyfajta útmutatás is, egy saját irány, út megtalálása, ennél a névnel maradtunk.

– Az első két számban többször felmerül az irodalmi hovatartozás kérdése. Azóta sikerült erre választ találnotok?

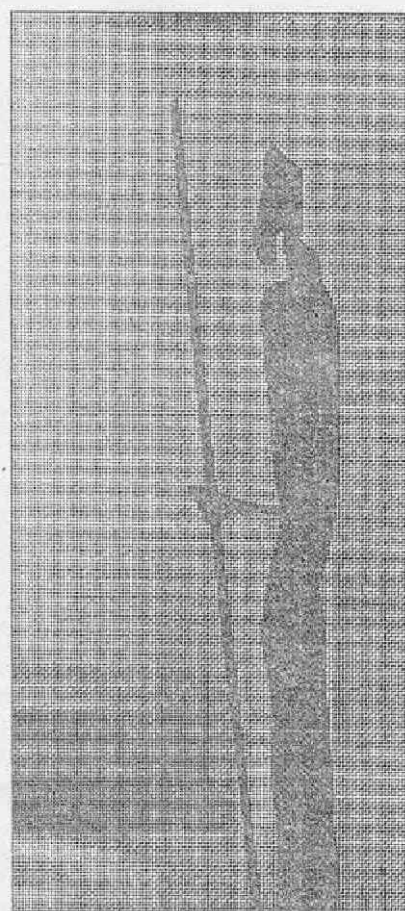
– Sajnos még nem. Többek között ez is feladata a lapnak.

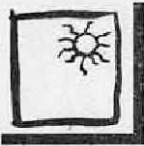
– Erre a bizonytalanságra utal a lap kétnyelvűsége is?

– Nem. A román oldal azért került bele, mert szépirodalmi frások ilyen nyelven érkeztek, és úgy gondoltuk, hogy nem tudnánk hűen lefordítani őket.

– Milyen élettartamot reméltek a lapnak?

– A lap életben maradása főleg anyagi lehetőségeinktől függ. Az

első két számot Csicsó Antal finanszírozta saját pénzből. Sajnos mi már ezt nem tudjuk megtenni. Mivel egyelőre semmilyen anyagi háttérrel nem rendelkezünk, a megjelenő cikkekért nem tudunk honoráriumot fizetni. Így ezzel sem tudjuk ösztönözni az embereket, ezért félok, hogy cikkihiányral is szembe kell néznünk. A főiskola felajánlotta, hogy ingyen fénymásolhatunk, ami, tekintve, hogy a lapot fénymásolatban terjesztjük, nagyon nagy segítséget

jelent. Az anyagiak kérdését fel fogjuk vetni a Magyarországon tanuló csángó diákok szervezetének idei első gyűlésén is, hátha közösen találunk valamilyen megoldást erre a problémára. Én nagyon remélem, hogy meg tudunk maradni legalább addig, míg akár egyetlen csángó diák van Magyarországon, sőt szándékunkban áll a későbbiekben hazavinni magunkkal a lapot.

– bence –

• Örökmozgó gyerekek

Az anyaság és a testnevelés

„Az este kissé mozgalmasan telt. Ökölvívó meccs Ádámmal. Csiklandozós meccs mindkettőjünkkel. Már nyugalom van, csak én érzem magam olyan elnyűttnek...”

Miért roskadunk oly könnyen össze életünk delén? A génjeink vagy az életmódunk bűnös ebben? Azt hiszem, mindkettő.

El kell fogadnunk, hogy fizikai aktivitásunk egy idő után visszaesik az egyre nagyobb korlátozottságba, de egyáltalán nem mindegy, hogy milyen szintről, és milyen mértékben. Az anyáknak nem csak a szülésre, szoptatásra kell felkészülniük, mert az anyaság testisége nem merülhet ki ennyivel. Akkor is testet kell öltenie, mikor megmarkolja ujját egy manó és km-eket tipeg hallatlan kitartással és élvezettel, vagy ha telente szánkót kell húzni, ha fogócskázni, bújócskázni, szembekötösdit játszani, kérekpározni kell, és gombát szedni, hegyet mászni, lepkét fogni, őzet kergetni, sárkányt eregetni, számháborúzni, párnacsatázni... szatyrokat cipelni, ruhák, cipők után szaladgálni...

Az egész egy örökös mozgás, amihez kondíció kell, és nem lehet annyival elintézni, hogy: nem bírom, játssz magad! Mert a gyerek komolyan veszi és elpártol tőled. Otthagy

és keres mást. Ha nem találsz bele gesztenyével a padlóvázába, vagy ha később érsz fel lifttel, mint ő gyalog, akkor kinevet és megkapod tőle: anya, te béna vagy! Bejártatott reflexek kellene a mindennapos abroszrántáshoz, leveskiöntéshez, kakaófelborításhoz, bútormászáshoz stb. Ezekre a képességekre csak mozgással tehetsz szert. Állandó versenyt kell futnod fáktól fákiig, aszfaltbuckáktól repedésekig és nem mondhatod azt, hogy rossz volt a testnevelőm /ami könnyen megeshet manapság/ és megutáltatta velem a mozgást. Ez akkor ott nem lesz elfogadható. A lurkód csak annyit ért belőle, hogy „nem”, és hogy már megint nem jössz vele játszani.

Ha más nem motivál, hát azért mozgaj, hogy lépést és kapcsolatot tudj tartani a kisémbereddel. Nem kell mindig, hiszen ez lehetetlen, csak éppen elég-szer. Hadd legyen ő a testnevelőd egy kis időre. És akkor nem lesz az, hogy egyszer eliramodik, te meg csak állsz mozdulatlanul, passzívan szemlélve gyerekkora múltását. Majd értetlenül bámulod bámulod kamaszos ridegségét, pedig te zártad ki magad az életéből. Igen. Akkor ott, amikor elfutott előled és te képtelen voltál vele menni...

Nagy Ágnes

Nőkongresszus

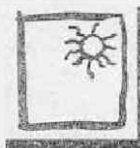
A Nők 4. Világkonferenciájáról, melynek az idén Peking adott otthont, tartott beszámolót a Szegedi Nőklub szeptember 10-i ülésén Keresztúri Csilla, a Magyar Nők Szövetségének tagja, aki öt társával képviselte kint a magyarországi nőket, a nem kormány-szintű konferencián (NGO). Az előadó először a kormány-szintű konferencia tárgyalásának 12 témakörét ismertette – pl. fegyveres konfliktusok hatása a nőkre, nők vezető pozícióba jutása, emberi jogai -, majd bemutatta a magyar nemzeti jelentést (ilyen jelentést minden országnak készítenie kellett).

A jelentés három fő pontból állt. Az első szólt a nők helyzetében az 1980-as évektől bekövetkezett változásról, a második pont a nők helyzetét segítő szervezeti kereteket taglalta. E ponthoz hozzatette az előadó, hogy a civil nőszervezetek azt szeretnék, hogy a kormány legyen felelős a nők helyzetének javításáért. A Munkaügyi Minisztériumban 1995-től működik egy nőügyekkel foglalkozó fősztály. Tehát van eredmény!

A harmadik szakasz – jövőbeli célkitűzések a javítás érdekében -keltette fel leginkább a jelenlévő hölgyek figyelmét, a téma néhány sarkalatos kérdésének megvitatására is sor került (pl. a nők munkaerőpiaci hátrányai).

Ezután Keresztúri Csilla az utazás hangulatát, hasznosságát, az NGO légkörét idézte fel videofelvétel, fényképek. Kinából hozott tárgyak segítségével.

Az odafelé vezető útjuk kicsit hosszú volt: nyolc napig utaztak Varsóból Pekingig a Beijing expressszel. Ez alatt

készítették fel őket a ko. e-renciára (angol nyelv, számítógépes kurzusok, probléma-felvető szemináriumok), valamint minden kijelölt állomáson (pl. Brest, Moszkva, Omszk, Ulan Bator...) fogadták a városlakók üdvözlését.

Az NGO előadásai - ahogy a Nőklub ülésén megjelentek hallhatták és láthatták is - több helyszínen folytak, sok-

szor ötven is egy időben. A témák - sporttól a vallási szokások nőkre gyakorolt hatásáig - széles skálán mozogtak.

Keresztúri Csilla beszámolójának befejeztével kérdések, vélemények hangzottak el, és a további teendőkről tanácskoztak a Szegedi Nőklub megjelent tagjai.

Kifejtették, hogy a Magyar Nők Szövetsége abban lát perspektívát a nők helyzetét illetően, ha társadalmi összefogás történne. „Nem a férfiak kirekesztéséről beszélnek - hangoztatta az egyik felszólaló hölgy, hanem arról, hogy a férfiak és a nők együtt oldják meg a társadalmi feszültségeket.”

Tóth Andrea

Az éjszaka tündéréi

Akik látták múlt év decemberében Friderikusz Sándor pornográfiával foglalkozó tóksóját, talán emlékeznek a két Rác lányra, Gyöngyire és Lindára, akik diszkóban táncolva (és vetkőzve) keresik kényerüket úgy, hogy saját édesanyjuk, Rác Istvánné a menedzserük.

A véletlen folytán találkoztam a kisebbik lánnyal, Lindával, valamint Rác Istvánnéval Tatabányán az Arizóna diszkóban. Azon az estén az édesanya helyettesítette az idősebb gyermekét, viszont a kisebbik lányra maradt a sztriptiz-szám bemutatása. Amikor a 18 éves hölgy megszabadult falatnyi bugyijától, én is teljesen kész lettem férfitársaimmal együtt. Linda szépsége ugyanis nemzetközi mértékű volt, azaz képei megjelenhettek volna a Playboy-ban is. A vetkőzés után biztos voltam benne, hogy riportot készítek vele. Íme:

- Hogy érezted magad, amikor először vetkőztél meztelenre a színpadon?

- Furcsa volt, nagyon zavarban voltam. Egyébként a közönségtől még nem kaptam visszajelzést, atrocitás sem történt. Vigyáz is ránk a diszkó személyzete, hogy ne történhessen ilyesmi.

- Mennyi pénzt és energiát fordítasz szépséged karbantartására?

- Nem sokat, csak szoláriumozok. Inkább a divatot követem, minden héten szoktam új ruhát vagy cipőt venni.

- A táncoláson kívül van még valamilyen hobbid?

- Sok zenét hallgatok, tévét nézek, imádom az állatokat - két kutyám van

- és szívesen töltöm az időt a barátaimmal.

- A baráti társaságod fiúkból vagy lányokból áll?

- Inkább fiúkból. A munkám során nagyon sok fiúval ismerkedem meg, velük sokkal jobban szót értek, mint a lányokkal.

- Állandó barátod van?

- Volt, most éppen nincs, de a táncolás mellett nem is igen lehetne. A munkahelyeimen például mindig megkérdezik, van-e barátom, mert nem lenne jó, ha a közönség azt látná, hogy pusztán adok valakinek. Egyelőre nem fontolgatom, hogy állandó társam legyen.

- Tatabányán kívül hol szoktatok fellépni?

- Táncoltunk már Bécsben, Olaszországban, Spanyolországban, az Atrium Hyattban, Szolnokon, Kaposvárott, Pécsen és Siófokon.

- Már vagy három hónapja folyamatosan az Arizóna diszkóban szerepeltek.

- Most éppen itt vagyunk, de ez nem azt jelenti, hogy le is ragadunk. Ebben a szakmában sok helyen kell mutatni magát az embernek ahhoz, hogy számon tartás. Nagyon szeretjük az Arizónát, családias a hangulat, szívesen táncolunk itt. Korrekt a viszonyunk a főnökkel, Juhász Istvánnal.

- Mit szólna édesapátok ahhoz, hogy ti táncolással és vetkőzéssel keresitek kényerüket?

- Nincsen semmi kifogása, büszke ránk. Nagyon meg van elégedve velünk.

Hevesi István

(H)aggyon mán!

Megyek, csak megyek az októberelő hamis verőfényének hűvösétől összehúzza magam. A kolosz a cél, a gyakorló iskola fekete kerítésrácsain dobolva ballagok törmelék-gondolatokkal zagyva aggyal, néha dudorászva.

Stop. Valaki szólt.

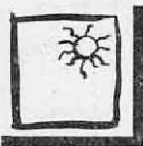
Ráncos arcú, koszos-rongyos öreg mama áll előttem. Előtte lestrapált gyerekocsi, benne egy kigyerek. Valami gyanús, sárga lötytel teli cumisüvegből szopizik. Dekadens, nyomorult összkép.

Egy UNICEF-plakát nem lehet hatásosabb náluk.

A Szegeden töltött évek rutinja persze megnyomja bennem a vészcsengőt: lejmolók! Szanzsén elsuhanok az (erdélyi? ukrán? jugó? horvát? szerb? román?) kéregető mellett.

De idealista és kíváncsi lévén visszanezdek a vállam fölött, kicsit hátrafordulok ... bumm! Héjaként vágódik hozzám az öregasszony, rákezdve az egyendumára, hogy aszongya: „drága kisfiam, fiatal-embőr aggyon mán egykis pénzt, a gyereknek kéne tejre, az anyja beteg én öregbeteg vagyok, álgyameg azisten, aggyon mán...”

- Mire kell? - vágok közbe egy tapasztalt baksisosztó profizmusával.

– Tejre kéne a gyereknek drágám, imádkozni fogok magáér', aggyon mán... – indul újra a karcos lemez.

– Tényleg tejet vesz a gyereknek, ha adok? – kérdezem minden gúny nélkül komolyan. „Verjen meg az Isten, ha ezt a gyereket alibinek hoztad ki kéregetéshez ebben a hidegben” – gondolom a gyereket nézve.

– Persze hát, tej kéne, aggyon mán – mondja újra, s esküszöm: türelmetlen! Ó!

– Kuss – mondanám legszívesebben ennek a piócának, de gondolok egyet és rávágom: – Oké, gyerünk. Elmegyek magával és veszünk egy liter tejet a gyerekeknek.

KNOCK OUT! A pióca lehidalt. Én már rászémolnék, de ekkor felkel!

– Messze van ide a bolt, kedvesem, izé...-vág bele. Akadozik. Erre a szitura nincs slágerlemeze.

– „Körösztyanyád, az van meszsze” – gondolom – „Három éve vagyok lassan Szegeden, nekem ne mesélj.” – Dehogyan van meszsze, itt van az mindjárt, menjünk – erőltetem, s istenuccse, komolyan gondolom.

– De aggyon mán egy százast, ugyan aggya mán azt ide – tapad a pióca sóvár szeme az időközben kinyitott pénztárcámra.

– „Az anyád térgyit, azt. Nehogy már tarifával dolgozz...!” – Adok harminc forintot, tessék – nyújtom.

– Aggya mán ide azta százast – nyavít.

– Nem adom! „A pofátlan életbe!” – Elindulok a kolesz felé.

– Az aprót aggya mán ide! – szól utánam rábeszélőn.

– „A nénikéd. Az jóval több, mint harminc.” Odaadom a harminc forintot. Néznék a szemébe, de nem találok a tekintetét. Nem néz az már régen a szemekbe. Neki a világ tenyerekből áll. Nem tudván eldönteni, hogy rendes fickó vagyok, vagy balek, tovább megyek. Lassan utolér egy idegen srác. A távolodó beszédfoszlányok a hátam mögött már jeleztek: rá is lecsapott a héja. Mellém ér a fiú. Nem ismerjük egymást, de megjegyzi:

– Nem adtam neki. Tudod, mit mondott?

– Nem.

– „Nyald meg a lukam!”

Na, ezt adjátok össze.

Herczeg Zsolt

• Senki se HIVta

Egy kór karrierje – AIDS

„...Rosszabb a ráknál is. Ma éjjel sem tudtam aludni. Ha tudok, az se jobb – álomban a tulajdon csontvázammal kézen fogva sétálok az utcán, és időnként nagyokat röhög rajtam...”

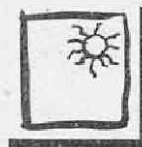
Kevés olyan betegség pusztította még az emberi fajt, amelyet ilyen rövid idő alatt ilyen mértékben misztifikált és rettegett volna az egész társadalom. Az AIDS-et rövid, de annál kegyetlenebb pályafutása során nevezték már Isten ostorának, az Apokalipszis ötödik lovasának, vagy éppen a XX. század pestisének. A félelem és ismeretlenség ködébe burkolt kór többek között éppen az ilyen s ehhez hasonló vélekedések miatt százezrek életét oltotta ki szerte a világon.

Talán érdemes megismerni, hogy mitől félünk.

A Szerzett Immunihiány Tünetgyűttes (Acquired Immune Deficiency Syndrome) története csupán a század 70-es éveire nyúlik vissza. Az (akkor) új kór első regisztrált áldozata egy dán orvosnő volt, aki afrikai missziója során betegedett meg, s hunyt el 1977-ben – „ismeretlen betegségben”. Afrika ma is az AIDS-el leginkább fertőzött kontinens, sőt a járvány eredete itt lokalizálható. Bizonyított tény, hogy az AIDS-et okozó Human Immunodeficiency Vírus, a HIV a hetvenes években terjedt át egy afrikai majomfajtáról, a CERCOPITHECUS-ról (zöld majom) az emberre.

Afrikai jelentkezése után a vírus fajtájához híven filmforgatókönyvbe illő gyorsasággal és hatással terjedt tovább. Afrika és Haiti után célpontja az USA volt. 1981-ben az orvosok és járványügyi szakemberek New Yorkban, San Franciscóban és Los Angelesben feltűnő betegségelhalmozódást észleltek. 1986 decemberéig

mintegy 50.000 AIDS-megbetegedés fordult elő az Államokban. 1991-re ez ez a szám 179.000. regisztrált (!) esetre emelkedett, s ekkor már a Kongresszus évi 16 milliárd dollárt fordított a fertőzöttek gyógykezelésére és a kutatásokra.

Az 1980-as években az öreg kontinens is „bekerült a sodrásba” olyannyira, hogy míg 1981 előtt 20 megbetegedést regisztráltak, addig ma egyes becslések szerint minden 250.000. európai AIDS-vírushordozó.

No és persze, Magyarország!

Az első bejelentett magyar AIDS-beteg egy 56 éves szombathelyi lakos volt, akinél 1986 decemберének végén állították fel az AIDS

gyanúját s 1987-ben hunyt el a Fővárosi Szent László Kórházban, ahol ma AIDS-osztály működik.

Az Országos Közegészségügyi Intézet információi szerint 1995. június 30-án 517 regisztrált HIV-pozitív volt Magyarországon. Valódi összlétszámukat 2-4000-re becsülik a szakértők.

Az egész világon jelenleg kb. 15 millió, még nem beteg AIDS-vírushordozó él. Becslések szerint 40 millióan lesznek az ezredfordulón ők, akik vérrel, anyatejjel vagy szexuális érintkezés útján másokat megfertőzhetnek a gyógyíthatatlan betegséggel.

Az AIDS-kutatás, a gyógyszerkísérleti program az egész világon

gőzerővel folyik, de a világméretű probléma ma még egyetlen hatásvos ellenszere a megelőzés. A hazai AIDS-prevencióban kiemelten eredményes munkát folytat a Nemzeti Egészségügyi Intézet, ill. a Budapesti Rendőrfőkapitányság Megelőzési Osztálya által koordinált D.A.D.A. (Dohányzás, Alkohol, Drog, AIDS) nevű általános iskolai program.

A szakemberek legegyszerűbb válasza a következő: az AIDS ellen egyvalami tökéletes biztonságot nyújt. Az, ha kivétel nélkül mindannyian szexuális partnereinket HIV-pozitívnak tartjuk mindaddig, míg meg nem győződünk az ellenkezőjéről.

Herczeg Zsolt

A népek olvasztótégelyének fekete bárányai

Megerőszakolta-e Mike Tyson a nőt vagy sem – elítéltetett, dutyiba vágta.

Megölte-e O.J. Simpson volt feleségét – előre elkészített forgatókönyv szerint – és annak (pechjére) ott tartózkodó pincér ismerősét?

Nos, ha az a bűnös, akit a bíróság elítél, akkor a két megboldogultat más tette el a foci/film/reklámcsillag lába alól.

Az ügyészség arra hajtott – lévén ez a dolga -, hogy minél jobban befekettítse O.J-t, pedig ő születésétől fogva az.

És többek között ez a szerencséje. Valamint az, hogy a nyomozást végző, irányító rendőrtiszt mélyen rasszista, és még arra is képes, hogy eskü alatt hamisan valljon. Az ügyész valószínűleg szerette volna e férfit betonba foglalni, és ez a legkevesebb, mikor azt a magnószalagot hallgattatta meg Johny Cochran, O.J. sztárügyvédje /minő meglepetés, black man/, amin a rendőrtiszt többek között azt hangoztatta: „a niggereket” akár hamis bizonyítékok fabrikálásával is mőresre kell tanítani.

Az ügyész valószínűleg ekkor már tudta, hogy nem nyerhet, hiszen itt már nem a vádlott bűnösségéről vagy

ártatlanságáról van szó, hanem egy fekete ember meghurcolásáról. Már megint. (Jusson eszünkbe a Los Angelesi gettólázadás.) Pedig eleinte neki állt a zászló, hiszen O.J. sokszámjegyű bankszámlája és gazdag fehérreket utánozó életmódja nem váltott ki különösebb szimpátiát az ország néger lakosaiból. Itt egy ember, aki a feketék szemében fehér, a fehérék szemében fekete. Erre a „szürke” emberre rá lehet verni a balhét. No, Fuhrman itt rondított bele a képletbe a rasszista kiszólásaival. A közvéleménykutatók rutinosan szétrajzolták. Bebizonyították azt, amit az ügyész lelke mélyén már tudhatott. Az adatok alapján a négerék 90%-a úgy véli: O.J. Simpson ártatlanul lett a fasiszta rendőrség áldozata.

(Folytatás a 20. oldalon)

AZ ÍROTT SZÓ JOGÁN – írás az olvasásról –

Motó: We are the word!

A nemzetközi Association for the Evaluation of Educational Achievement szervezete a közelmúltban végezte el harmin két ország oktatási rendszerének eredményességében a 9 és 14 évesek olvasni tudását és annak összetevőit elemző vizsgálatát. A magyarországi helyzettel a II. világháború óta rendszeresen foglalkoznak különböző szempontú tanulmányok. Mindezen vizsgálatok összesített eredményei szerint a gyerek olvasni fog, ha lesz könyv és olvasó felnőtt körülötte.

Persze, bár ilyen egyszerű lenne a dolog.

Az átlag magyar gyerek és felnőtt olvasmányigénye ma tulajdonképpen minimális. Szociológusok, pedagógusok, pszichológusok, újságírók és más szakemberek elemzéseikben ezer különböző, egyszerre ható okot sorolnak fel az egy főre jutó nemzeti jövedelem csökkenésétől a könyvtárak helyzetéig.

Mint talán sokszor, a lényeg most is a probléma múltjában rejlik.

Az 1960-as években még a korszak közvetlen politikai-ideológiai nyomása ellenére is a legkedveltebb szerzők a magyar klasszikusok soraiból kerültek ki.

Egy évtized kellett hozzá, hogy a Jókai-összest a könyvtárak polcain porhalálra

Sovány vigasz, hogy a fehérek 2/3 része rendületlenül hóhér kezére jutatná a volt(?) ilyen-olyan sztárt.

Bill Clinton tanácsadói /bizonyára van négerügyi szakértője is/ kiizzadtak az elnöknek egy beszédet, amelyben kéri az embereket, ne engedjék elszabadulni faji és szociális indulataikat. Nemrég nem vigyáztak, sutty, gettlázadás lett belőle.

Biztos, ami biztos, az ítélethozatalt a botrányok és Fuhrman miatt megsejyentett rendőrség teljes fegyverzetben várta. Az esküdtek fele nő volt, ráadásul fekete. Egyhangú döntésre kellett, hogy jussanak, máskülönben azt a nemzetgazdaság sánylettel volna meg, hiszen már eddig is 25 millió dollárjába került a gazdasági szférának az a sok selejtet gyártó kékezi munkás, akik inkább a tv-t figyelték pl. a gumiszandál-gyártó gépsor helyett.

A tv-társaságok viszont örültek, hiszen „feketén” kerestek milliókat és mégsem kellett félniük az adóhatóságtól.

Az egésznek az amerikai igazságszolgáltatás itta meg a levét. Szakértők szerint gyakori az amerikai büntetőjogban, hogy az igazság senkit sem érdekel. Ítélet is születik persze. De mit szól ehhez a közönség?

– Elítélték/felmentették. Hm. Mi van a többi 100 csatornán?

O.J. Simpsonot megmentette az ügyvédje /nem ingyen, természetesen/, M. Fuhrman rasszista rendőr, a potenciális randalfrozó gettlakó negerek, a politika.

Az esküdtek nem találták bűnösnek egyik vádpontban sem, pedig csuktak már le közönséges földi halandót fele ennyi bizonyíték alapján is.

Minden csoda 3 napig tart. Mit számít az, hogy tényleg Simpson csinált-e

egy vadászkesével locsolórózsát az asszonyból és a peches pincérből?

Ennyien megvagyunk egy volt feleség és a pincér nélkül!

Mike Tyson szerint nem jó Amerikában négernek lenni.

Nem hiszem, hogy O.J. Simpson lúgoztatná magát.

Variációk egy témára – az O.J. titka

1. Amerika egy olyan hely, ahol dívat a keresztnevekből betűszavakat csinálni. Lehet ez modjuk Orlando Johnson (Magic nélkül)

2. Az O.J. mint olyan, létezik betűszóként (pont, mint az O.K.). Jelentése: rossz ember, nem hecstületes, gazfickó.

3. Elég fantáziátlan, de jelenthet orange juicét is.

4. Mostantól akár a mázli jele is lehet.

Lea

ítélve az olvasó a kortárs magyar írók – Berkesi András, Szilvási Lajos – műveit vegye elő szabadidejében. Egyértelműen csökkent tehát az igény színvonala, s ez tendenciának bizonyult.

1989 óta folyamatos igénytelenedés és amerikanizálódás tapasztalható a hazai olvasmánytervezetben. Egyik vonulata ennek, hogy a szerkezet lényegesen praktikusabbá vált, így kerültek a polcokra a szakácskönyvek, a számítógép-használati, kiskert-gondozási, életmódbeli tanácsokat adó kiadványok ... nem a klasszikusok mellé – a helyükre!

A praktizálódás mellett elsöprő erejét az amerikai kultúra egyes (!) elemeinek eltorzított formában és emészthetetlen mennyiségben az olvasóra zúduló áradata. Ez a multimedialis fronton támadó felszínes giccsirodalom még a felnőtteket is egyértelműen sodorja a szórakozást, a pusztá kikapcsolódást nyújtó, a kalandéhséget csillapító áliradalom, a ponyva felé.

A könyvek közé nyüzsgő életű könyvpiac sűrűsödött a semmiből, amely szigorúan üzleti szempontból, hasznot nem hozó művészeti szempontokat érthető módon figyelembe nem véve az igények tömeges kielégítésére szakosodik a több ezer kicsi, piacérzékeny könyvkiadó működésével. Mindeközben 1990-től a könyvek példányszáma évi tízmillióval esett vissza, bár a választék – csak a direkt, szórakoztató szépirodalom terén! – emelkedett.

A kutatók szerint a gyermekek több nemzedéke már évtizedek óta nem kap pozitív, az „olvasás mint érték” elve alapján működő mintát a felnőttektől.

A mintaadást a társadalom e téren a pedagógustól várja el, az anyagi helyzet romlása pedig a könyvtárak fontosságának nagymértetű növekedését eredményezte.

A tanár munkája felőleli az olvasóvá nevelés egész folyamatát a betűk ismeretétől az olvasás mindennapos „sporttá” válásáig. Ez azonban csak akkor valósul meg, ha a könyvanyag a széles rétegek számára elérhető. A könyvtárak ma az egyre nagyobb tömegek számára a kultúra utolsó, még elérhető bástyái.

Persze, miért éppen a könyvtár lenne a kivétel!

A bibliotékák anyagi helyzetét mutatja az, hogy a könyvek átlagára az elmúlt 10 év alatt az ötszörösére emelkedett, miközben az állománygyarapításra fordított összeg csupán háromszorosára nőtt. Mindemellett csökkent a könyvtári egységek és a könyvtárlátogatók száma.

Az előbbieken felvázolt folyamatok mögött természetesen társadalmi szintű problémák állnak.

Pahrendorf szerint egy politikai rendszerváltozáshoz 6 hónap elegendő, de a kultúra megszilárdításához 60 esztendő is kevés lehet.

Ennek ellenére a megoldás első lépése megtehető: ez a középiskolát végzettek, a rendszeresen olvasók számának tudatos növelése. Jelenleg Magyarországon a megfelelő korosztály 40%-a szerez közép-

iskolai végzettséget. Dániában ez például 60%. Nálunk ebből a 40%-ból nem mindenki, nem rendszeresen, s nem igazi igényességgel olvas, ír és beszél.

Mindezeket túl a laikus ember számára követhetetlenül gyorsan fejlődő video és számítástechnika is – minden valós értékének elismerése mellett – egyértelműen rontja az írott szó értékét. Az elektronikus kép és hang, a virtuális valóság ugyan a jövő évezredbe mutató világ elsőképe, azonban hiányzik belőle valami: az írott szó, a magyar nyelv.

Pedig a nemzet, ugye, abban él?

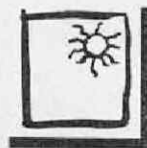
Lord

Apropó, írott szó...

Az olvasás által okozott örömek igen változatosak lehetnek. Ennek illusztrálására álljon itt egy rövidke idézet, amellyel prezentálhatjuk, hogy a magasabb szintű költői képalkotásra olykor-olykor a sci-fiben is van példa.

„Han hamiskás mosolya úgy ragyogott, mint egy aszteroid irányfénye.”

(Kathy Tyers: Különbéke, STAR WARS sorozat.)

Hippolyt még mindig lakáj

Október 13. péntek, Kamara-színház. Premier. Sok néző, kevés hely. Akinek volt jegye, leült a helyére, akinek nem, elfoglalta a másét. A Nemzeti Színház kiváló színészei a ma is aktuális Hippolyt a lakáj című darabot vitték színre.

Helyszín: Schneider Mátyás becsületes „puritán”, „demokrata” feltört úrgazdag fuvarozó „nyóc” szobás rózsadombi villája, izléstelenül berendezve. (Ez az állapot ideiglenes, mert Hippolyt csakhamar működésbe lép.) Hazajő a ház ura, azaz Király Levente. Apró természetével és nagy pocakjával betipeg a színpadra – taps – és élet költözik a díszletek közé. Nem csinál semmit, csak ott van és játszik. Cipő le, papucs fel és vacsorál. Libasültet és persze hagymát. Az élete párját, Arankát alakító Högye Zsuzsa időközben enyhe fintorral az arcán – jelezve a hagyma iránti undorát – belejt a színpadra és ők ketten zseniális játékkal kiválóan ellensúlyozzák Terka lányuk(Büky Beáta) igen halovány teljesítményét. A meghitt családi vacsora közben röpködnek a poénok és egy-egy „akciójárt” a nézők olykor perces tapssal jutalmazták Högyét.

Idillt szétszaggató csöngetés és egy név: Hippodrom, vagyis bocsánat, Hippolyt. Jön, lát, kissé fintorog, és megszabja a házirendet. Az őt megformázó Sinka Károly kitűnően látja el a feladatát. Pont annyira kimért, mint ahogy az kell, és annyira szemtelen, mint ahogy illik. Bár kicsit izgul és nem éppen a legjobb formáját hozza, hiszen a táncos-zenés vígjáték nem egészen az ő műfaja, de biztos vagyok benne, hogy néhány előadás után kiforr oly mértékben a játéka, hogy a legkomornyikabb komornyikot fogjuk látni személyében a színpadon. Mert ő az, akiről elmondhatja az ember, hogy A SZÍNÉSZ.

Tehát Hippolyt jön, kidobja Schneider kedvenc bútorát, a „trömöhnt”, és mit sem törődve Schneiderné „Harc a nagy szemétszállításért” koncepciójával és a Terkának férjül szánt Makátsal, összeboronálja a lányt álmai hercegével, akarom mondani grófjával, gróf Wichtenfeld Szenicey Andrással, aki inkognitóban Nagy András sofőr. Az őt megszemélyesítő Koncsár Józsefet az elmúlt évadban bemutatott Revizor című szerepében láthatták a színházba járók, és aki látta, könnyen észreveheti, hogy Koncsár nem sok különbséget tett a két szerep között: ugyanolyan szintelenül és affektáltan adta elő magát. A Büky Beával játszott szerelmi kettősük során egyik oldalról sem mutatkoztak meg különösebb színészi képességeik. Még szerencse, hogy énekelni tudnak valamelyest, csak hogy ez édeskevés. Ám akár-hogy igyekeztek, a darabot és a nézők hangulatát nem sikerült elrontaniuk. Erről gondoskodott Király Levente, Högye Zsuzsa, Sinka Károly és a már említett Makátsot játszó Janik László. Ez a tehetséges fiatal színész jó érzékkel vette magára a léha, semmirekellő, elszegényedett arisztokrata figuráját, és dicséretére legyen mondva, tudott a hülyeségnek határt szabni, és nem tette túlzottan agyalágyulttá a figurát. Nem is beszélve a fergetegesre koreografált táncáról, mellyel méltó partnere volt

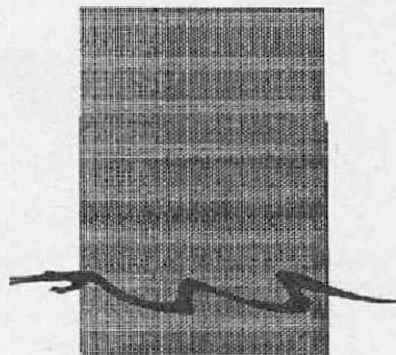
Högye Zsuzsának és Király Leventének. De meg kell említenem a cselédeket alakító Szemán Bélát és Téglás Juditot, akik kicsiny szerepükből maximálisan kihozta a kihozhatót. Az ő kettősük (a Bóg a tehén című nótát, gondolom mindenki ismeri) a második felvonás elején már előre biztosította a nézőket, hogy többet fognak kacagni mint az előző részben. Igaz, Szemán kicsit küszködött Tóbiás szerepével, mivel némi személyiségzavar tünt fel a játékában: olykor gépiesre vette a figurát, ha eszébe jutott, a hely szellemének megfelelően nagyon özött, és néha bizony mekegett. De ennek ellenére lehetett élvezni, amit csinált. Téglás Judit tündérien megformálta a nagyszájú, cserfes, asszonyát majmoló Julcsát. Fantasztikusan ügyes, ha kicsit engednék, nagyon jó karakterszínész válna belőle. A színpadon látható volt még Andódy Olga. Mimi szerepében és Flórián Antal, mint Makáts főtanácsos. Egyikük sem okozott túl nagy csalódást.

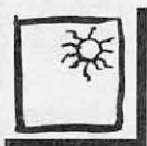
A darab számomra legkiemelkedőbb jelenete a mindenkit operába küldő, ő maga „Amáliázni induló” Schneiderné „szívbemarkoló” „jaj de jó a habos sütemény” című betétdalának előadása volt, megfűszerezve a hattyú halálára emlékeztető balettlépésekkel – Högye Zsuzsa által interpretálva. Mikor Högye Zsuzsa a „hogyha én nem kapok, akkor hát zokogok” sornál járt, az egész színház zokogott – a röhögéstől.

Aki egy kicsit fel akar vidulni és szereti ezt a műfajt, vagy igazán profi előadást akar látni, akkor nézze meg ezt, a Seregi Zoltán által „megkomponált”, szórakoztató esti koktélt. Jó szórakozást kívánok hozzá!

Tudósított
vastapsolt
betegre röhögte magát:

MCMXCV

GAJARABSÁG

**Zöld a béke? Zöld a háború! A Greenpeace két nagy harcot kezdett a nyáron. Az egyik a Shell fúró-
rornyának elsüllyesztése elleni harc volt, azt megnyerte. A Shell-kampány szlogenje – Modern Dá-
vid a multinacionális góliát ellen – jól mutatja az erőviszonyokat a gazdasági-politikai hatalom és a
civil társadalom között. Ez az ellentét még határozottabban rajzolódik ki a mururoai atomkísérletek-
kel kapcsolatban.**

**A robbantásokat még maguk a franciák is elítélték, Európa több országában egyetértett volna a lakos-
ság a francia áruk bojkottjával. És mégis. A nyahatalmi arrogancia rombolókkal záratta le a tiltakozó ak-
tivisták és civilek hajói előtt a korallzátony környékét. Franciaország meg kívánt erősíteni a világot ab-
ban a tudatban, hogy atomhatalom.
Hogyan jutott idáig?**

„Nagyszerű!” – kiáltott fel De Gaulle francia tábornok, elnök 1966 szeptemberében a De Grasse cirkáló fedélzetén, mikor meglátta a mururoai légköri atomrobbantás gombafelhőjét.

De Gaulle-t megnyugtatta a látvány, hisz meggyőződése volt, hogy Franciaország biztonságát csak az önálló nukleáris elrettentés szolgálhatja. Ő számít a francia atombomba atyjának, de a szálak korábbra nyúlnak vissza.

Az atombombával kapcsolatos első döntések a IV. Köztársaság idején, tehát még jóval De Gaulle előtt megszülettek, jobbára szocialista-radikális párti kormányzatok szárnya alatt. A nyilvánosságra hozott dokumentumok és visszaemlékezések szerint a francia A-bomba témája először 1957 decemberében került napirendre egy szupertitkos tárgyaláson. Két megállapításra jutottak. Az egyik: egy esetleges szovjet agresszió esetén Nyugat-Európa nem számíthat az amerikai nukleáris védőernyőre. A másik: a német militarizmus újjászülethet és ez igen kellemetlenül érintené a világ négy égtája felé szétszórt francia haderőt.

Mendes-France még aznap, 1954. december 26-án szabad jelzést adott a saját A-bomba kifejlesztését célzó munkák megkezdésére. Ezen az úton a következő fontos lépést akkor teszi meg, amikor a szovjetek és az amerikaiak Szuésznel porig alázzák a francia haderőt. Párizs kénytelen rádöbbsenni a szomorú

BOMBA SZTORI

valóságra: másodrendű hatalommá degradálódott. A válasz persze nem késett: Guy Mollet miniszterelnök utasítására létrehozzák az atomenergia katonai célú felhasználásának bizottságát és hatalmas összeget ütemeznek át a fejlesztés és kutatás meggyorsítására. Az egyre kilátástalanabbnak tűnő helyzetben Párizs felajánlotta Bonnnek, hogy együtt állítsanak elő bombát. Két jelentős esemény ad okot erre a hirtelen barátságra: 1957 májusában Anglia felrobbantja első hidrogénbombáját, októberben pedig a szovjetek fellövik az első szputnyikot, s ebből kiderült, hogy Moszkva birtokába jutott az interkontinentális rakétatechnikának. Mindezek közrejátszottak abban, hogy 1958. április 8-án Párizs, Bonn és Róma megállapodást kössön arról, hogy közösen egy hidrogénbomba előállításához szükséges urándúsító üzemet építenek, a franciaországi Pierrelate-ban. A források arról nem szólnak, hogy a három ország egy esetleges támadáskor hogyan osztozott volna a bombán. Tény viszont, hogy hatalomrajutása után De Gaulle egyik első döntése ennek a hármas megállapodásnak a felmondása volt – Franciaország nem közösködik.

A '70-es évek elejére kezdett oldódni: Franciaország ekkorra lényegében már kiépítette atomütő-rejét. A hidrogénbomba elkészült, hadrendbe állt a Mirage IV, kifutott az Atlanti-óceánra az első atomtenger-alattjáró.

A siker fényében persze nem lehet sokáig sütkérezni. Ami megvan, azt tovább kell fejleszteni, lépést kell tartani a riválisokkal. A kutatóknak gondot okozott a megfelelő urániumlelőhelyek felkutatása, és a kísérleti robbantások színhelyének kiválasztása. Az első kísérleti telep Algériában volt, ám a vele szomszédos afrikai országok hevesen tiltakoztak a robbantások miatt, Nigéria pedig megszakította diplomáciai kapcsolatait Franciaországgal. Ezek a tiltakozások és az egyre bizonytalanabbá váló algériai helyzet arra kényszerítette Párizst, hogy új kísérleti terep után nézzen, lehetőleg minél messzebb az anyaországtól. Az ideális helyet a délcsendes-óceáni korallzátonyokon, Mururoán és Fangatanfán találta meg: az atollok három évtizeden át szolgálták kísérleti atomlőtérül a párizsi hadvezetésnek. Az eddigi 204 francia atomkísérlet több mint háromnegyede már itt zajlott le, s a most elkezdődött sorozat talán a legutolsó lesz, Párizs ugyanis, ha minden igaz, legkésőbb 1996 májusában lezárja a kísérleti atomrobbantásokat.

*A Népszabadság nyomán
– dér –*

JAZZTIME

Három magyar etno-dzsessz lemez (SzaMaBa Trió, A. T., Tin-Tin Quartet)

Ha a dzsessz köreit a LeRoi Jones féle vaskalapos felfogás szerint közelítjük meg, akkor ezt a zenét kizárólag az egykori fekete rabszolgák mai utódai művelhetnék. Ez a szemlélet a szvinget azért ítéli el, mert azt leginkább a fehérek terjesztették Amerika-szerte. (Joe Murányi kutatásai szerint nem kisebb egyéniség szvingelt először, mint „Lajos” Armstrong, aki pedig, mint tudjuk, fekete bőrű muzikus.) Innen aztán az európai, méginkább a magyar dzsesszhez eljutni lehetetlen vállalkozás, vagy legalábbis szentségtörés lenne. Jobban járunk, ha (nem kevesebb vitát kiváltva) a lételeme, az improvizáció felől próbálunk hozzá közel kerülni. A több, mint egy évszázada nem létező fekete rabszolgákat érdemeik elismerése mellett nyugton hagyjuk, belátva, hogy azóta nagyot fordult a világ.

A különböző improvizatív zenei irányzatok új és új útkeresései közepette törvényszerű a rátalálás egy még régebbi eredetű zenekultúrára, a népzeneire. Egy-egy motívum és/vagy hangszer(ek) kiragadásával és a dzsesszmuzikába integrálásával sosem hallott, különös zene született. Ennek az irányzatnak az egyik, legnagyobb hatású úttörője az amerikai (mellesleg: fehér muzikusokból álló) Oregon együttes. Ők elsősorban az indiai zenekultúra elemeit igyekeztek beleolvasztani a zenei világukba. Példájuk, néhány év késéssel itthon is követőkre talált. (Az ideai budapesti Oregon koncerten örömmel fedeztem fel a közönség soraiban többek közt Szabó Sándort, a SzaMaBa trió vezetőjét és Gyulai Csabát, az A.T. együttes egyik meghatározó egyéniségét.) A hazai lemezkiadás azonban nem igyekezett ezzel (sem) lépést tartani, így aztán etnodzsessz-lemezek piaca jutása – gyakorlatilag

alternatív csatornákon – az utóbbi évekre korlátozódott.

A bemutatásra kerülő együttesek közül a legrégebbi és a lemezek megjelenési sorrendjét tekintve is az első a SzaMaBa Trió. Szabó Sándor (8 és 16 húros akusztikus gitárok, gitárvi-na, preparált citera, harmonizer), Major Balázs (ütőhangszerek, dob) és Bagi László (8 húros kontrabasszus gitár) hosszú utat tettek meg, amíg az első magyarországi CD-jükig eljutottak. A vidéki (dzsessz-)zenészsors hátrányait következetes, kitarító munkával áthidaló muzikusok lemeze a Hypnos címet viseli, és 1988-as, 91-es és 92-es felvételeket tartalmaz. Az utóbbi évjáratúakon Massimo de Mattia olasz fuvolista is közreműködött. Az együttes leginkább „indiaiul” szól, ami a gitárok jellegzetes hangolása által és a maguk kifejlesztette, tablára emlékeztető hangú ütőhangszeren hallható. Felfedezhetők még a zenéjükben arab hatások, de a magyar népzene sem idegen tőlük. Finom tónusú játéku, szuverén zenei világuk, mély intellektusuk a befogadó részéről is különleges érzékenységet igényel. Nem elhanyagolható érdekessége a lemeznek a felvétel különleges minősége, aminek következtében Hypnost az első magyar audiofil dzsessz-CD-ként tarthatjuk számon.

A SzaMaBa Trióval ellentétben, akiknek Angliában, Belgiumban és az USA-ban jelentek meg felvételeik a Hypnost megelőzően, az A.T. együttesnek „csak” két magánkiadású kazettája volt hozzáférhető itthon, mielőtt az Alia Terra című lemezüket kiadta volna a Tandem Records. (A Hypnos is e cég kiadványa). A két kazettáról összesen két felvételt mentettek át a CD-re, a többi 1993-ban készült a tatai dzsessztáborban. Bárány Péter – gitárok, ütőhangszerek, Gavodi Zoltán – klarinét, ütőhang-

szerek, Gyulai Csaba – hegedű, gadulka, citera, kalimba, ütőhangszerek, Koós László – gitárok ütőhangszerek, Mizsei Zoltán – zongora, szintetizátor, ütőhangszerek, vagyis az A.T. együttes világában jól megférnek együtt az arab ritmusok, a távolkeleti, balkáni elemek és a repetitív stílusú kortárs zene. Ám ez még nem minden: ráadásként két reneszánsz dallamot is feldolgoztak. (A készülő CD-jükön teljes egészében ilyen zene fog megszólalni.) Akinek kételyei vannak afelől, hogy ezt a stílus-kavalkádot egyáltalán lehetséges dzsesszben szintetizálni, az csak úgy képzelhető el, hogy még nem hallotta ezt a lemezt.

A Tin-Tin Quartet viszonylag fiatal együttes. Legtapasztaltabb tagja a Makámból és a Pangeából ismert Szőke Szabolcs (gadulka, kalimba). Társai: Juhász Gábor (gitár, anklung), az egyik legtöbbet foglalkoztatott fiatal magyar dzsesszgitáros, Borlai Gergely, a tinédzser ütőssztár és Monori András, aki az Ütközés című CD-n kevelon, nay-on, sansán és gitáron játszik. Az egyik felvételen az ex-Pangeás olasz tablás, Federico Sanesi működik közre. Ezen a lemezen a kortárs zenei elemek dominálnak, arab ritmusokkal és némi balkáni ráhatással. Az együttesben kulcsszerep jut az ütőhangszereknek. A maximumig kidolgozott témák átlagos játékidője több mint tíz perc. (Hat számot tartalmaz a CD.)

Az etnodzsessz-lemezek, így a fentebb bemutatottak is magukban hordozzák a hangszerek egzotikumán túl a garantált másság varázsát. Ami pedig a magyar vonulatot illeti, a folytatás sem marad el: a SzaMaBa Trio és az A.T. még ebben az évben új lemezzel jelentkeznek.

olasz

AZ UTOLSÓ MOHIKÁN: NEIL YOUNG

Ki az a Neil Young és mi az, amit feltétlen tudni kell róla?

Először is azt, hogy Neil Young a rock'n'roll egyik utolsó élő hőse. Közel 3 évtizeddel ezelőtt kezdett el zenélni, és e majd 30 év alatt szólóban, illetve különböző zenekarokkal közel 40 lemezen szerepelt. 1969-ben ott volt Woodstock-ban, tíz évvel később felismerte a punk zene jelentőségét, majd pedig a 80-as évek végén egy sereg fiatal amerikai zenekar, köztük a Metallica, a Sonic Youth, a Pixies vagy a Pearl Jam ismerte el, hogy mindazt, amit a rock zenéről tudnak, Neil Youngtól tanulták.

Pályafutásáról átfogó képet adni nagyon nehéz, annyira szerteágazó és sokszínű. Ez a 30 év olyan hosszú időszak, hogy szinte lehetetlen minden fontosabb szakaszát érintve beszámolni róla.

Lemezeit, azon túl, hogy vannak jók és kevésbé jók, többféleképpen lehet csoportosítani. Vannak úgynevezett komplett lemezei, amiken hallható mindaz, amiről Young ismert és amiért fontos. Az ilyen alkotásai közül a legkiemelkedőbbek az „After the goldrush”, a „Freedom” és a tavalyi „Sleep with angels”. Egyaránt jelen vannak ezeken az alkotásain a nagyon szép balladák és az indulatoktól feszülő, kemény, helyenként már durva dalok. Persze attól, hogy egy lemezen vannak lassú és gyors számok, az még nem kelle-ne, hogy átlagon felülíne számítsón. Viszont ha ezek a számok tiszta szövből, őszintén, és helyenként már zavarbaejtő hitelességgel íródtak, az már mestermű. A zene és a szövegek teljes egysége olyan dalokban, amik már a születésük pillanatában önálló életre keltek.

Vannak aztán olyan lemezei, amelyek keserű tapasztalatok születtei, illetve nagyon sajátos jelleget. Ilyenek a „Tonight the night”, vagy az „On the beach”, amik iszonyúan elkeseredett és reményvesztett dalok gyűjteményei. Egyrészt azután születtek ezek a számok, hogy Young sorozatosan veszítette el barátait a kábítószer miatt, másrészt az 1972-es „Harvest” című lemeze sikerétől megundorodva hátat fordított a világnak, és kívül helyezte magát mindenféle elváráson. Talán örök időkre kiszabadultak ekkor a démonok a palackból, és a mai napig ott bujkálnak Neil Young lemezeinek a

barázdái között /aki nem hiszi, hallgassa meg a „Sleep with angels” című albumán található „Blue Eden” című dalt!/
Néha aztán hősiünk és kedvenc kísérőzenekara, a Crazy Horse, olyan ricsajt csapnak, hogy még ezek a kis démonok is elszégyelik magukat. Ilyen hangos lemez a „Rust never sleep”, ahol a punk zene dühödt energiájától megrészegülve tomboltak végig, vagy a R.E.A.C.TOR., de leginkább a „Ragged Glory”, és az azt követő „Weld” című koncertalbum, amit a tűrőhatárig felfokozott disztortió, állandó izzások, feed back orgia, gyakori fellángolások, valamint a nem fesztelen gyorsaság, de sodró lendület jellemez.

Ezeket kívül Neil Young kacérkodott a rockabilly zenével /Everybody rocking/, és készített lemezt különböző vocoderek, computerek segítségével /“Trans”/ is. Country, illetve folk alkotásai közül /“Hawks and doves”, /“Old Ways...”.../ kiemelném a '92-ben megjelent „Harvest moon” címűt. Utóirat gyanánt pedig idekövetünk még az 1993-ban megjelent „Unplugged” album, ami az MTV unplugged műsorában lezajlott koncert anyaga, és Young legszebb balladáit tartalmazza akusztikus hangszerelésben.

Életét és pályafutását, mind az rövid kis beszámolómból kiderül, végig ellentmondások szegélyezik, amik csak még gazdagabbá teszik ezt az eseményekben amúgy sem szűkölködő karriert. Egyszerre folk-rock trubadúr ő és az elektrómos zene megszállottja. Egyszerű rockzenész, de ugyanakkor úttörő is. Fiatalabb kollégák számára példakép, de társ is egyben. Cowboy és indián egy személyben, de mindennek előtt érző ember. Akkor is, ha egy szál gitárral és szájharmónikával, vagy zongorán adja elő vékony gyenge hangján a „Helpless”, esetleg az „After the goldrush” című balladáit, vagy ha nyakába akasztja a fekete gibson gitárját, bedugja az erősítőbe és szigorú arccal a húrok közé csap, belekezdve a „Rockin in the free world” című gitárzúzásba.

RAKK LÁSZLÓ

NEIL YOUNG: MIRROR BALL - LEMEZRECENZÍÓ -

Neil Young karrierében nagyon nehéz megvonni a határt, hogy hol kezdődik a jelen és meddig volt a múlt. Ez persze csak képletesen értendő, meg egyébként is, egy olyan nyughatatlan természetű ember számára, mint ő, minden ami tegnap volt, már a múlté.

Az idő azonban néha visszanez a múltba, és a jelenben ekkor az ott látott kép körvonalazódik ki.

Mert mit jelent Neil Young számára a farmernadrág és a kockás flaneling? Anélkül, hogy túlzott jelentőséget tulajdonítanak ezeknek a dolgoknak, vagy kisajátítanám egy rocker számára, azt hiszem, nyugodtan kijelenthetem: mindkettő teljes mértékben kifejezi mindazt, amit Neil Young megtestesít. A lázadást, de ugyanakkor a régiekhez való ragaszkodást.

És a Pearl Jam nevű együttes tagjai számára, akik szintén farmerben és kockás flanelingben járnak, vajon mit jelentenek ezek a ruhadarabok? Valószínűleg ugyanazt, azzal a különbséggel, hogy számukra már Neil Young a múlt, a régi, akit tisztelni kell.

Ez az öreg csavargó azonban ismét hebizonyította, hogy ő az utolsó azok között a hatvanas években induló rock zenészek között, akiket nem lehet még leírni. Mert ahelyett, hogy a maga Olymposi csúcsról mosolyogva figyelte volna a fiatalok erőlködését, inkább beszállt közéjük egy kis örömmzenélésre. Az első Jam sassiont aztán koncertek sora követte, mígnem nemrég megszületett a „Mirror Ball” című album, ahol 11 vadonat új dal hallgató Neil Youngtól a Pearl Jam kíséretében.

Ami első hallásra az albumról kiderül, az az, hogy a grunge zene első számú nemzetközi sztárzenekara, a Pearl Jam nem tiszteletből kíséri a nagy öreget. Sokkal inkább megtisztelve érezhetik magukat, hogy odaállhattak a guru mögé.

A „MirrorBall” úgy ahogy van, lenyűgöző. Neil Young gitárja végig

viszi a prímet. Ehhez alkalmazkodnak a Pearl Jam tagjai, akik közül különösen a dobos, Jack Irons és a basszgitáros Jaff Ament találták fel magukat. Legjobban talán az „I'm the ocean” című dalban érezhető, hogy mennyire élvezték az együtt muzsikálást. Mintha sohasem akarnák abbahagyni ezt a számot.

Az albummal kapcsolatban azonban a legjobb az, hogy lehet belőle csemegezni. Kinek a „SongX” fog tetszeni a maga kis himnikus nekilendüléseivel, vagy a „Downtown”, ami emlékezés a régi szép időkre. A „Scenery” sem fogja hidegen hagyni a figyelmesebb hallgatókat, de nem csak azért mert a legkeservesebb, Neil Young féle elektromos balladák közé tartozik.

Mester és tanítványai típusú találkozásnak lehetnek fültanúi mindazok, akik meghallgatják ezt a lemezt, ami a mester nagyságáról és a tanítványok tehetségéről szól.

RAKK

Lövök egy elnököt Brazzil – Brazzil

A Brazzil nevű formáció Magyarországon kevéssé gyakori módon jött létre a Moby Dick és két másodvonalbeli soproni zenekar egy-egy tagjából. Nyilatkozataik alapján kiderült, hogy nem új zenekar alakulásáról, csak egyszerű „kiruccanásról” van szó Mentés Norberték részéről. A „hármastagot” még két sessionzenész egészíti ki a basszgitáros és a billentyűs személyében.

Lemezük üde színfoltként tűnt fel augusztus végén – szeptember elején a hazai rockpalettán. A Metal Hammer címdalára kerültek, a Top TV-ben Búza Sándor is hosszabb riportot készített velük. Az album zeneileg tényleg meglepően érett. Kissé eklektikus, a Faith no More King for a day... című albumához hasonló témák találhatók rajta funkys, suolos beütések-

kel. Szokodi Zoltán énekhangja persze nem mérhető a Faith no More-os Mike Pattonéhoz, de ez nem is baj, egyéni, kellemes hangszíne egyik legfontosabb jellegzetessége a Brazzil zenéjének.

A számok közül eddig kettőről készült klip, ezek a Top TV-n láthatók. Az „Éjfél után” nagyon jó, húzós szám, a „Keleti szél” viszont kuriózum. Olyan, mintha nemzeti intézményünk, Ákos írta volna, és valószínű, hogy ha ő énekelni, akkor nagy sláger lenne. Így ki tudja, mi lesz ebből a lassú számból.

Dícséret illeti a zenekart Lee Harlewood „These boots are made for walking” (Sétáló bakancsok) című számának feldolgozásáért. A végeredmény egy modern blues, „igazi motoros zene” lett, az ilyen produkciókból elmaradhatatlan Ferenczi Gyuri harmonikaszólójával.

A szövegek viszont /mint a magyar rockzenében szokásosan/ nem érik el a zene szintjét. Persze, nem lehet mindenki Lovassy András, aki Kispálék zseniális szövegeit írja. Pusztai Zoltán, a Brazzil szövegírója néhol még az „átlag” metalszövegeket is alulmúlja: „rossz ami jön, jó ami volt/szóhat a colt, ha bezár a bolt/ nézem a hidakat a víz fölött/ iszom egy sört és lövök egy elnököt” /Éjfél után/.

A Brazzil teljesítménye legalább annyira változatos, mint a zenéjük. A szövegük néhol kifejezetten sekély, a zene majdnem végig színvonalas, kivéve tán az utolsó számot, Hobo Gazemberének gyengécske, számítógéphantokkal teletűzdelt feldolgozását. Ha tanárként osztályoznom kéne, akkor a Brazzil négyest kapna – aláhúzva.

Hevesi István

SHVAYGN – TOYT HALLGATÁS – HALÁL

Az a furcsa amerikai zenekar, amelyről a következőkben szó lesz, egy nem mindennapi kultúrdesszantot hajtott itt végre Magyarországon. visszahozták nekünk a klezmer zenét. Azt a zenét ami, a Közép- és Kelet-Európában megtelepedett zsidók népzeneje, és egyfelől a tradicionális jiddis népzenei motívumok alkotják, másfelől viszont az adott térségben élő más népek: románok, bulgárok, ukránok, szerbek... folkzenéjének az elemei. Magyarországról az elmúlt fél évszázad alatt ez a zene, ha nem is nyomtalanul, de eltűnt a köztudatból. Aztán a 80-as évek vége felé a világban végbemenő World Music nevű nagy népzenei revival hatására itt is próbálkoztak páran a reprodukálásával, de egyik kísérlet sem bizonyult túl meggyőzőnek. Kivétel persze a zseniális Muzsikás együttes, akik a „Szól a kakas már” című albumukon magyarországi zsidó dalokkal és szerzeményekkel lepték meg a hallgatóikat, és azóta a magukénak tudhatják az évtized legjobb folk lemezét (nem mintha S. Spielberg neve valamilyen értékmérőnek számítana, de ő is vett egy dobozzal ebből az albumból és azt osztogatta a barátainak karácsonyra.)

Nagyjából ekkor tévedhetett először a Klezmatrics nevű együttes is a vidékünkre, és adott egy kis ízelítőt a New York-ban már jó ideje tomboló klezmer lázból. Az eredmény nyilvánvaló, a Klezmatrics rövid időn belül itt is kultusz zenekarrá vált, a közönség viszont lassan kezdte felfedezni magának a többi klezmer zenekart is, gondolok itt elsősorban a Budapest Klezmer Band-re.

A Klezmatrics sikerének titka, azon túl, hogy kitűnő zenészek alkotják, egyrészt az, hogy a világban mindenfelé a fiatalok körében már jó ideje reneszánszát éli a folk zene. Ez a divathullám könnyítette meg a Klezmatrics dolgát is, és hozta el őket Magyarországra.

Másrészt viszont ezek a New York-i zsidó zenészek ahelyett, hogy a régiektől, a Kelet-Közép-Európából elmenekült szüleiktől, nagyszüleiktől eltanult dalokat csupán reprodukálnák, ők ezt a régen lakodalmakban játszott tradicionális zenét megpróbálták a saját képükre formálni. Bizonyos free /free jazz?/ elemekkel megtoldva zenéjük ahelyett, hogy a gyökerek után kutatva a múlt felé révedne, sokkal inkább a jövő felé mutat. Persze ha egy zene egyszerre hagyományos és modern, az még nem jelenti azt, hogy rendkívüli is – posztmodern körünk ezt párszor már bebizonyított-

ta. A Klezmatrics zenéje attól rendkívüli, hogy első nekifutásra vesz minden akadályt. Lenyűgözően indulatos. Ha vidám, akkor majd szétveti a játékosság, ha viszont szomorú, akkor semmi másról nem szól, csak a bánatról. Könnyed, de nem lehet könnyen venni, mert minden hang, amit a trombita kiad, ami a hegedűt elhagyja, előző életében Dávid csillag volt egy zsinagóga ormán, vagy sötét nagykabát, aminek az ujja sárga jel volt varrva.

Mindvégig, amíg a zenéjüket hallgatom, az az érzésem, hogy

tudnak rólunk valamit ezek a tengeren túliak. Valamit, amit újra meg újra megpróbálnak nekünk elmondani. Nem instant találják az igét, hanem káprázatos muzsikájukkal hintik el a hallgató szeme előtt a csodálatot, ültetik el a fülében a kételyt arra vonatkozólag, hogy a piti kis kelet-közép-európai népek, köztük a magyar is, a paranoiákat, az identitászavaraikat és a sovinizmusukat esetleg másként is megoldhatnák, nem csak úgy anyázva, gyilkolászva, ahogy azt itt régtől megszokták.

RAKK

Miért nem írtál IDE VALAMIT?

Az első lovag?

Foglaljunk helyet a Korzó Moziban – csoportársaink, aktuális barátunk, barátaink mellett, vagy csak úgy spontánul a Nulladik típusú találkozásokra hagyatkozva oda, ahová a jegyünk szól -, hogy megnézhessek a „First Knight” című filmet.

Az alkotás az Arthur király köré szőtt legendát vinné újra a nézők elé, kissé romantikus és tartalomszegény formában, de túlcicomázva minden olyan filmes eszközzel amelyet Jerry Zucker (rendező) kihúzhatott a tarsolyából: (a Csillagok háborújából kölcsönvett „sugárkard” motívumra gondoljunk, arra a jelenetre, amikor Lancelot felveszi a halott király fénylő kardját, és azzal harcol tovább. Vagy ott van a Robotzsaruból lízingelt pontos programozás: vagyis mikor hol van Lancelot – ugyanis ő mindig akkor és ott van, amikor és ahol éppen szükség van rá.)

Ebből a legújabb hollywoodi interpretációból kimaradt a Grál, az Ex-

calibur, Merlin és a varázslat is, amelyek nélkül Arthur király csak „félkarú óriás”. Mindezek ellenére azok legálább jól szórakozhatnak, akik nem igazán járatosak az angol történelem e korszakában. Ők valamit kapiskálnak Arthur királyról és a kerekasztalról. Hát ez mind benne van a filmben.

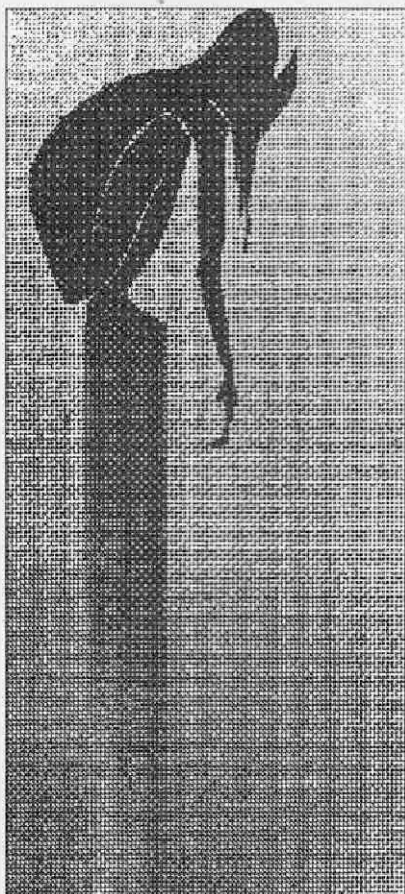
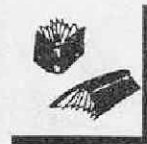
Hála a szereposztásnak, van pozitívuma is ennek a bombasztikus újrafeldolgozásnak. Nem igazán Richard Gere-re gondoltam, akinek a középkori lovagideált kellene megtestesítenie. Sokkal inkább az ízig-vérig skót Sean Conneryre, aki határozottságával, érett férfiasságával és bölcsességével, valamint az allegórikusan visszatérő kék színnel – ami számomra megfontolt, hűvös igazságosságot, racionalitást jelent – felülmúlja Lancelot-ot, mégha az idő nem is neki dolgozik, hiszen egy-két x-szél idősebb is. Valójában nem is értem, miért őrlődik Guinevra (Julia Ormond) a két férfi között. Lancelot, majd sir Lancelot fiatal, életerős, jól forgatja ősei kardját, mégis nehéz volt róla elhinnem, hogy ő lenne a melankolikus,

néha halálvágytól elgyötört hőszerelemes.

A kínos az egészben az volt, hogy Lancelot lovag, aki egyetlen zászlórúddal képes volt megsemmisíteni a rettentően galád és vérszomjas Malagam (Ben Oross) egyik dandárját, nem tudta felvenni Arthur királlyal a versenyt. A filmből még az sem derül ki, hogy Guinevra tényleg az övé lett-e. Igaz, hogy a királynő bevallotta szerelmét a lovag iránt, megpecsételve azt a nézők által majdnem két órája várt csókkal, de a király halálos ágya mellett a gyász, a fájdalom, a tisztelet és a szeretet mintha feledtették volna vele vallomását.

Az utolsó kockák a király temetésével és újra a kék szín visszatérésével záródnak, a tenger és az égbolt képével. A forгатókönyvíró megtisztelte Arthur királyt azzal, hogy elhajózhasson a kék tengeren, mielőtt meglátná, hogyan festi Sir Lancelot és Guinevra rózsaszínűre Camelot városát, talán együtt, talán külön-külön.

Titanilla

Hogyan ölte meg Kázmér a csoporttársait?

habár hihetetlen erőfeszítések árán – többnyire sikerült elfojtania. Néha azonban nem, ilyenkor szerencsére csak Kázmérral tudott kommunikálni. Egyébként Villás korántsem volt patológiás eset, legfeljebb csak annyira, mint Superman, amikor azt játsza, hogy ő Christopher Reeve és eltöri a lábát, amikor leesik a lóról.

Így történt, hogy a következő bulin Stixi és Kázmér többször megvakargatták Ráczt fülét, és mézesmázás szavakkal kicsalták az utcára. Akkor aztán Stixi – hátulról – lefogta Ráczt Pétert, hogy Kázmér ölje meg. Kázmér pedig elővett egy harminccentis pengét – épp az imént zsákmányolta a buliból, egy konyhakés volt az – és megmártotta Ráczt szívében. Azaz csak szeretne volna megmártani, ehelyett azonban Stixi kezén sikerült vérző barázdákat vágnia véletlenül. Véletlenül kétszer is. Villás csak fintorgott, keményebb fából faragták őt annál, hogy holmi vágások miatt sírjon, különben is néma volt. Keményen szorította Ráczt. Kázmérnak ekkor végre sikerült megszürkálnia áldozatát, de Ráczt Péter még mindig élt. Stixi (Tarsum) hirtelen elengedte a vérző testet, Kázmér pedig többször fejberúgta azt, míg végül Ráczt kiszenvedett. Ezután együttes erővel kivágták a hulla combjait, amit aztán egy fehér nylon-szatyorba tettek, hogy később megsüssék és megegyék a matekos lányokkal. A megcsonkított tetemet pedig beledobták a Tiszába, hogy Ráczt testét levigye a víz a szerbekhez vagy hova.

A másik nehéz eset a szép és fiatal Linda volt, akit az emberek és az istenek egyaránt szerettek, mert fény és világosság áradt arcából. Amikor Linda megszületett, édesanyja minden zeget-zugot bejárt, megeskette az embereket, az óriásokat és törpéket, az állato-

kat, a növényeket, fémekeket és köveket, hogy senki és semmi ne bántja a szép Lindát. Így hiába vette célba Kázmér lándzsával, nyíllal, kövekkel őt, mert visszahullt a kilőtt nyíl, földreesett a kő, hiszen esküjük tiltotta, hogy Lindát megsebezze. Kázmér azonban tudta, hogy a fagyöngy (*Viscum album*) nem tett esküt, nem is tehetett, hiszen önállóan nem is létezhet, a fára tekeredik, abból szívja életét. Amikor tehát Kázmér és Linda csoporttársai kipróbálták, hogy milyen ereje van az eskünek (dobálták Lindát mindenféle fegyverrel, kövekkel, persze hasztalan) egy hang így szólt a világtalan Cs. Babához:

– Te miért nem veszel részt a játékban?

A vak így felelt:

– Vak vagyok, nem látom, hol áll Linda, és fegyverem sincsen.

Az ismeretlen hang ekkor ezt súgta a fülébe:

– Tiszteld meg te is Lindát úgy, mint a többiek. Én fegyvert adok a kezébe, és irányítom a dobásodat.

Ezzel Kázmér (mert ő volt az ismeretlen) fagyöngyöt (*fam: Loranthaceae*) adott Cs. Baba kezébe. Elhajította Baba a fagyöngyöt, és szíven találta Lindát. A fiatal szépség holtan esett össze.

Sajnos Kázmér nem kegyelmezhetett a szívéhez oly közel álló Réz Katinak sem. De azért amikor lemészárolta, meztelen testét gyorsan formalinba vágta, és betette a nagyszekrénybe, hogy bárkikor megnézhesse, ha lelkét szomorúság önti el. Persze akkora üvegedényt, amibe az egész tetem belefért, lehetetlenség volt szerezni, így Kázmér kénytelen-kelletlen szétdarabolta a holttestet, és régi akváriumában állította ki részenként. Amikor befejezte művét, elégedetten konstataulta, hogy tevékenysége szikrányit sem ron-

Amikor vége lett a nyárnak és elkezdődött az új tanév, Kázmér elhatározta, hogy megöli csoporttársait.

Ráczt Péterrel nem lesz könnyű dolga, ezt gondolta először, és tényleg. A sovány, ámde erős Ráczt körülbelül egy súlycsoportban lehetett Kázmérral, mégis magasabb volt nála, és izmosabb is. Ráadásul Kázmér tudta róla, hogy ha küzdenie kell, akkor azt fanatikusan és rendkívüli agresszióval teszi, összességében tehát nem volt éppen veszélytelen ellenfél. Nem csoda tehát, hogy Ráczt Péter megöléséhez Kázmér a híres-hírhedt Villás Stixit hívta segítségül.

Villás, a szegedi alvilág egyik legsötétebb figurája valójában egy kettős énnel megvert/megáldott személyiség egyik fele volt csupán, ezt azonban csak Kázmér, de tényleg csak Kázmér tudta. A másik, titkos valóját (Tarsum Mester, a szende főiskolász) Stixinek –

tott az esztétikai élményen, amit Rézz Kati testének szemlélése nyújthat neki.

Ez után az eddigi merényletek tanúit kellett átküldenie a túlvilágra, enélkül semmiképpen sem folytathatta volna munkáját.

Cs. Babát, kit gyilkos módon gyilkossá tett, egyszerűen felnyalabolta, s kihurcolta a Fűvészkertbe, ahol a szerencsétlen – kit vakasága mellett a sors pollenallergiával is megvert – egyszerűen megfulladt. Mokány kis testét a hangyák hordták szét.

Tarsum Mesternek (Stixi) arzént kevert a teájába, így alkalma nyílt megfigyelni azt a rendkívül érdekes jelenséget, hogy az arzénmérgezetek hullája világít a sötétben.

A többiekkel már nem gatyáztott sokat.

Martilapu Lédát lelökte egy szikláról az alatt háborgó tengerbe.

Göncöl Bessyt megfojtotta.

Kakó brisziánt felkötötte az első szilvafára.

A pedáns, katonás rendhez szoktatott P. Elrik, aki egyébként Pesten lakott, de ez nem lényeges, szívrohamban halt meg, amikor megtudta, hogy Kázmér *használta* a fogkeféjét.

Borsó Mancit Kázmér nem ölte meg, pedig anyák napja volt.

Pentelei Pityu a Tiszának ment, amikor megtudta, hogy Kázmér haja már hosszabb, mint az övé.

Sütiszultán – kiről azt rebesgették, hogy egzotikus utazásai egyikén sikerült szert tennie két kivételes szépségű szenegáli rabnőre, és azóta is a lábtörlője alatt rejtegeti őket – egyszer csak tragikus hirtelenséggel elhalálozott egy ugyancsak egzotikus, sőt ezoterikus trópusi betegségben, amit még az is lehet, hogy kéjnőitől kapott el. Ehhez persze Kázmérnak semmi köze.

Mikes Violát (akárcsak Tarsum Mestert) Kázmér szintén megmérgezte, ám de nem arzénnel, hanem ciánnal, így alkalma nyílt megfigyelni egy másik rendkívül érdekes jelenséget, amit ciánsi-

kolynak nevez a szakirodalom. A cián ugyanis, ezt mindenki tudja, *tényleg* gyorsan öl, ámde az a másfél másodperc, ami alatt a szer kifejti hatását, pokoli kínokat okoz az áldozatnak. Az iszonyatos fájdalom és a heves izomrángás együttes hatására a tüdőből magas hang kíséretében kipréselődik a levegő (ciánsikoly) és a hát görcsberándult izmai eltörrik a gerincet. Kázmér, miután megtekintette Viola halálát, úgy gondolta, hogy a „ciánsikolyésrecsenés” sokkal találóbb szó lenne eme impozáns halálnem megjelölésére.

Már csak két hullajelölt volt hátra, a blazírt és morózus Krax úr, illetve Viktor, kit gyakran kínoztott heveny filantrópia.

Tehát. Kraxot Kázmér basszusgitárrá változtatta, és amikor rájött, hogy nem tud rajta játszani, dühösen összetörte.

Viktorral már rafináltabban bánt el, ugyanis észrevette, hogy a biológia tanszék egy bizonyos ponton fedésben van egy párhuzamos univerzummal, pontosabban, hehehe, kicsit viccesebben úgy is lehetne mondani, hogy merőleges univerzummal, merthogy ott minden antianyagból volt, vagyis az elektronok éppen az ellenkező irányba keringtek az atommag körül, ugye milyen vicces. Noshát Kázmér áttemelte az AntiViktort (nevezzük egyszerűen Victusnak) a tükörajtón keresztül a biológia tanszékre, és ott bemutatta az IgaziViktornak. Amikor kezét fogtak, az történt, ami az antianyag (Victus) és a rendes anyag (Viktor) érintkezésekor történni szokott, vagyis mindketten annihilálódtak, azaz hatalmas energiakiválasztással megsemmisültek, vagy helyesebben szétsugároztak. A hidrogénbomba robbanásának megfelelő detonáció még a földrajz tanszékét is kirepítette a Szent-Ferencről, meg kell azonban említenünk, hogy ez különféle speciális körülményeknek megfelelően nem volt túl nehéz. Kázmér nagyon büszke volt magára, hogy a modern fizikának köszönhetően

Viktort kétszeresen is sikerült átsegítenie az örökkévalóságba.

Igy történt, hogy Kázmér a Dalásra már biztos helyen tudhatta csoporttársait, cigarettát sodort hát, kényelmesen hátradőlt foteljában, s pőfékelni kezdett. S íme, a füstfelhőből hirtelen imbolygó alakok, ismerős arcok tűntek elő, sápadtan, kékesszürkén, de jól felismerhetően, hát persze, ők voltak azok, Viola, Krax, Tarsum Mester, és a többiek is mind, vigyorogtak és mókás grimaszaik magát Kázmért is mosolyra ingelték.

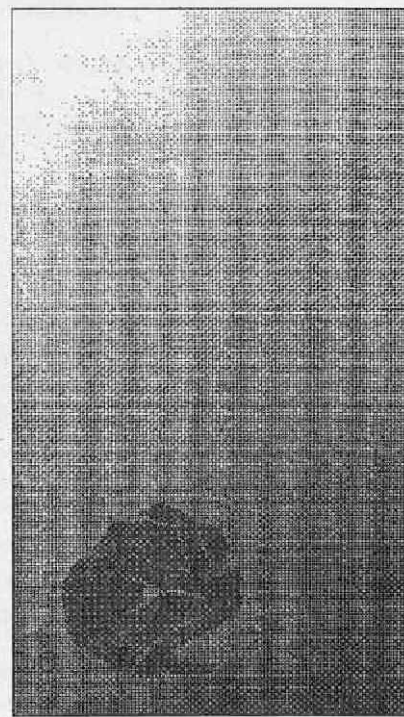
– Látjátok barátaim, – mondta Kázmér – ti, akiket legjobban szeretek ezen a világon, már tudjátok mi a halál. A halál nem egy hülye csontváz kaszával a kezében, és nem is egy fekete lovas, aki magamögé ültet minket, és elvisz messzire.

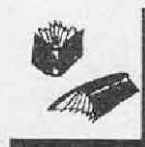
Kinézett az ablakon a töküres városra.

– A halál – mondta lassan – egy rettentő, hideg kéz.

A holtak csendesen sírni kezdtek, de Kázmér csak mosolygott tovább.

(kakó briszián)

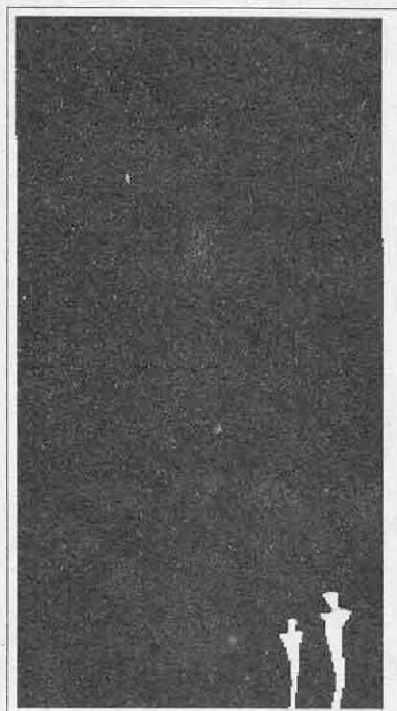
MÉG ÉLNEK...

Még élnek emberek a szétlőtt városban! Még mindig lélegeznek sokak bánatára, enni kérnek, és némán néznek a kamerába... A jóllakott tévénező beleharap sonkás-ketchupos szendvicskébe, jót böfög, kiszól az asszonynak a konyhába:

– Nézd má, szerencsétlen bosnyákok!

Jólöltözött urak millió testőr között fesztelenül vigyorognak. Új béke, kézfogás, hátbaveregetés... a szétlőtt városban az orvlövész megcéloz egy játszó kisgyermeket. Az épp a babáját öleli kebléhez, anyja már nem él. A 8. emeleten a lövész a ravaszra helyezi ujját. Egy pillanat, a célkeresztet igazítani kell, az előző lövésnél elmozdult. A kislány játszótársaihoz szalad, fogócskázna. A bérgyilkos arca felderül, eszébe jut, mit csinál most az ő gyereke? Elmereng, közben ujját apró remegés fogja el. De most erőt kell magán vennie, hisz ez a lövés a századik, na nehogy már ne sikerüljön. A múlt héten két francia katona az utcába tévedt páncélozott dzsipjén. Épp csak kidugták a fejüket, aztán továbbálltak. Mérgelődött is miatta. Azóta várt már 6 vagy 7 napot, s most végre eljött az alkalom. Tiszta az idő, ha nem volna háború, biztos kirándulna a kisfiával. A katona mosolyog, előveszi fia 2 éves korában készített fényképét, kihelyezi az ablakkeretre, megtörölgeti, aztán az arcát is, förtelmesen izzad. Most kezdi érezni a rum hatását. Még reggel ivott két felest, mert a gyomra égett. Lenn a gyerekek most homokvárat építenek. A kaput formázzák körülbelül ötödszörré, de az mindig összedől. A katona nevet, távcsövén látja őket. Előveszi ujját a ravaszról, még egyszer

gyermekére szegezi tekintetét. Kisfia szőke haját, kék szemét, huncut mosolyát kémleli. Aztán a feleségére gondol, az igazi asszonyra, kit erősnek és hűségeseznek ismert meg. Rábízta a házát, míg ő itt a távolban van. A gyerekek körben állnak, egy beáll a közepébe. A legkisebb; a katona most rá céloz. Szíve nyugodtan

ver, néha-néha dobban, de tudja, ezt a rum okozza. Keze száraz, szeme tágra nyílt. A célkereszt beállt, most a gyereken a sor. De az mintha érezne valamit, közben harci gépek húznak el a romos utcák fölött. Elszórt üdviválás, egyébként csend. Túl nagy csend... Egyszer csak óriási dörrenés, majd még egy. A hegy felől lőnek. Majd sorozatok, újra töltenek. A katona meredten bámulja a célkeresztet. De késlekedik a lövéssel. BUMMMM!!!

Füst, por, tűz és vér mindenfelé. Gránát csapódott a gyerekek közé. Mind meghalt. A katona rezignáltan legyint, visszateszi gyer-

meke képét zubbonyába, és fáradtan beoldalog a WC-re.

Magában szitkozódik, és elkívánja a francba azt az aknát.

Pont a századiknál...

/1984-ben Szarajevóban Olimpiát rendeztek, ma a stadion fejfákkal van tele.../

Ge – Ge

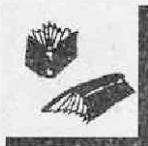
Et triluta

Valamit elrontottunk régen, valamit, hogy ma minden boldogtalan, hogy a szomorúság már ki sem mer ülni a szemekre, mert a szomorúság halott (egy jó szomorúság volt), valami rosszabb, silányabb maradt, a baj, a gyötrellem, az elnyomás, de a szomorúság igazsága elmúlt rég, csak néhányan őrizzük lángjait, csak páran érezzük mardosó tűzét, hogy eléget teljesen. Halálraítelt szomorúság, a boldogság kísérője, csak az egyedüllet ne lenne, a súlyos magánya a szíveknek, ólomnehezék, rideg ábránd a világról, a magányos szíve mélyen az éltetőerő. A holnap reménye a ma reménytelenségében, a „talán” ígérete. „Aludj! Majd holnap... meglátod, meglátod jobb lesz” nem lesz jobb. Hazug minden ébredés, az álmok a holnapról: ha jönak város, rosszat ad, ha rossznak, rosszat, de másképp, hogy ne védekezhess.

Süllyedj álmvilágba, az erős ingerek országában élj, lásd a színeket, vedd körül magad illatokkal, hanggal, füsttel, hogy ne lásd a valóságot, ne érezd, nem is vagy benne, furcsa tűnékeny, elmúlik. Elmúlik, ez a legfontosabb, csak a pillanatot, kérlek, csak azt viseld el Rémesen gyenge pillangó az, esetlen törékeny, vigyázz magadra, kérlek, a hideg acél érintése végleges, nem lesz „újra”, mint képzeled, egyszeri és halálos érintésű fémdarabka.

Halvány a tested, hófehér kezeden a vér örök nyomot hagyna, vékony nyakadat a bíbor pillanat alatt előntené, légy erős, öltözz fehérbe, fogd a kést, díszítsd bíbor köntössel testedet!

Kováts László

Hold Kedvesem

Lét és nemlét határán ingadozva
apró évezredes
selyemszálon függök.
Istennő! Akarod a testem?
Egyetlen csókodért a tiéd! Egyet-
len ölelésedért a lelkem is!
Életeken át fog szolgálni Téged.
Nézz rám! Ó sápadt
Istennő! Ó titokzatos holdfény, ó
rejtett szerelmek,
Ó kábulat Istennője! Pillantásod-
ért minden kincsem eladom,
lábad elé szórom zafírjaim, vérvö-
rös rubintjaim csak Neked szik-
ráznak, smaragdkelyheim csak
Neked adják hús nedvüket.

Fogadd el! Kérlek! Légy kegyes!
Soha nem elég a vágyakozás-
ból, soha a boldogtalan sóvá-
gásból, de soha nem elég a ki-
elégülésből, a boldogságból, a
biztos ölelés melegségéből.
Ó jaj, idegen földön járok, össze-
tört tükrök cserepein
lépkedek, lábaim sebesre vágják
a szilánkok, vérem hullatom
minden lépésemmel. Nem baj, a
vörös szép, csak ne látnék
arcokat a töredékekben, furcsa,
különös ismert arcokat, remény-
telenül idegeneket, már nem is
a talpam, a szívem hasogatják
az üvegdarabkák. Vérzek, ó
boldog vagyok, vérzek, igazi
öröm jár át, ajándékba kaptam,
amire úgy vágytam, amit meg-
szerezni gyenge voltam... hal-
doklom... miért nem hisz nekem

senki, hitetlenségük gátolja vég-
zetem, csak szenvedek. haldok-
lom.

Gyönyörű, fájdalmas, boldogta-
lan, magányos dolog ez.

Hazug tündöklés, nincs erőm és
hatalmam meghalni, csak ful-
doklom.

Ó milyen sápadt a hold, az Isten-
nő köntöse érinti a földet, szo-
morúan kiált, hiszen az ősi sze-
relemistenek végleg meghaltak,
letaposta őket egy vad rohanás,
mind meghaltak, csak Te sá-
padt tünemény maradtál és
most magányosan sírsz éjeken
át, mert nem tudod én itt va-
gyok.

Kováts László

Meghalok, érzem...

Ingatag talajon járok
csókolok mézédés ajkakat
liliomillatot árasztó párok
sóhajtanak a fák alatt
Szalad, szalad a napfény
ősz jön halott remény
Szomorú szemeid lezártam vég-
leg
sárgán ragyog vakító szép sze-
mem
elhalványul, le hull az élet
kék bódulatban csókodra éhezem
Mily mélyre hull az árnyék
velem robog a hófödte tájék.

Kútba dobtam ím, mindent mi
kedves
eláraszt valami nyomasztó kép
kezem arcom bús könnyétől ned-
ves
öltem a csúnyát és megölt a szép
Most lassan sétálok a hajnali
szélben
lehullok, nem lát senki, meghalok,
érezem.

Kováts László

Liliom

Mikor a reggeli hidegben a halot-
tak arcomba fújják

a havat,

kik száz év óta elhagyott dombo-
kon fekszenek,

különös borzongással kelek fel
hófehér tested mellől.

Megértem a nappali lét és az éj-
szaka örök ellentétét,

és ámulatlan nézem az ablakot.

Létezem? Igazán különös varázs-
lat ez.

Összeszorított kezekben tartod
lelkemet, álmodsz, halálra
szorítsz csendben.

Alszol? Vagy csak az örökös
szendergés várában tartod

fogva magad,

vagy hogy becsapj, nyugalmat
színlélsz?

Alszol, hisz csak a halottak álma
mély.

Térdre hulló gyémántos tested előtt,
ölelj magadhoz!

Vigyél a halál sötét kapuin át!

Kováts László

(Folytatás a 2. oldalról)

Ikrek V.22 – VI. 22.

– egy terhességből született két vagy több magzat

– esetleg „telefonfajta”

☉ Kedves ikr(ek)! Ravaszságod, jó beszélőképességed kiváló! Ez azonban nem mindig elég ... ugyebár nem bírod a magányt, s hajlamos vagy a skizofréniára?! Az sem szerencsés, hogy mindig annyira magadhoz hasonló partnert keresel (s szerintem nem jó ötlet, hogy ő is hordjon ugyanolyan zöld dzsörzé kosztimöt sárga kendővel, mint amilyen a tied!). A csillagkonsteláció kedvez most neked (remélem).

Rák VI. 23. – VII. 22.

– vízben élő kemény páncélzatú, áldozatát ollójával megragadó, izeltlábú állat

– rosszindulatú daganat (ne vedd magadra!)

Miért maradsz Te mindig csak szemlélődő? Mondd csak, miért kell neked szépen hátrálva minden buliból elmaradni?! Csak semmi visszahúzó-dás!!! Habár ritkán szólalsz meg, hidd el, ha kinyitnád a szádát, biztos lenne valaki, aki meghallgat. (Hozzám ne gyere, én mostanában nem érek rá!)

Tessék szépen moziba járni, meg társaságba! Sőt, hidd el nekem, a Béke Tanszék se a pokol feneke, mióta bezárták a TÁK!

Oroszlán VII. 23. – VIII. 23.

– Afrikában és Dél-Ázsiában élő, macskaféle nagyragadozó állat

Nyilvánvaló, uralkodásra születettél! De ne éld nagyon bele magad, hiszen ez mégiscsak civilizált világ, hát hogy nézne ki, ha kettéharapnál valakit?! Bizony, ha nincs meg, amit kívánsz, vagy ha ellenedre tesznek, mélyen megsértődsz. Pedig, gondold csak meg, hányszor érvényesült a Te akaratod! (Tessék azonnal abbahagyni a morgást! Most nekem van igazam!)

Szűz VIII. 24. – IX. 23.

– olyan személy, akinek még nem volt nemi kapcsolata

– senkitől nem érintett természetes állapotban lévő

Hát erről a jegyről nehéz lesz csevegnem... elolvastam hozzá minden szakirodamat, (mivel én is ide tartozom) de nem tartom őket érvényesnek! Még hogy precizitás, meg kicsinyesség!!! Ugyan! ami viszont jogos, hogy sokat beszéllek/beszélünk, kedvesek vagyunk, barátok, okosak, aranyosak... Na jó, azért bevallom, a kritikai érzékem kicsit túlfejlett!

Mérleg IX. 24. – X. 22.

– súly mérésére szolgáló eszköz

– támaszkodva v. függve alkotott vízszintes testhelyzet

– gazdasági tevékenység eredményeiről készített kimutatás

Csak semmi ingadozás! Jó tulajdonságod, hogy bár könnyen kibillentenek, Te mégis helyére tudod tenni a dolgokat. Érzékeny vagy, finom, precíz, kicsit talán hiú. Igazi csevegő, okos szellemes ember.

De tanáraiddal ne állj szóba! Féltekenyek lesznek, könnyedséged pedig súlyos vizsgatételekre ingerli őket.

Skorpió X. 23 – XI. 23.

– meleg égövi izeltlábú állat, tapogatói ollóvá alakultak, potroha végén mérges mirigyű tüske van

Megvannak a magad törvényei, nem érdemes macerálni Téged, mert igen csfpős tudsz lenni. Viszont gyengéd a másik nem, nem mintha nem kéne... de a nemiség nem csupa tejföl. Egyébként jó lenne dolgozgatnod is néha, nem vagy Te kicsit lusta? Öreg, mégiscsak tanév van!

Nyilas XI. 23. – XII. 22.

– nyíllal fölfegyverzett, nyíllal ellátott, díszített

Ez egy tüzes, harcoss jegy. Persze, kicsit akaratos, makacs. Isten óvja

(meg a főigazgató) azt, akit célbaveszel kérlelhetetlen kritikáddal. Energiádat azonban jó mederbe is terelheted, kreatív és jó felfogású vagy, könnyen tanulsz... persze csak akkor, ha netán emberszámba veszed azt, aki erre kért. Óvakodj a tanárt kritizálni, jön még nyilasra vizsgaidőszak!

Bak XII. 23. – I. 20.

– bakkecske, kisebb kérdőzők-hímje, őzbak

– két lábazatból és egy összekötő gerendából szerkesztett állvány

– kocsiülés

Már nagyon unom a horoszkópkészítést, úgyhogy semmi okosat ne várj tőlem! Szerintem Te is olyan vagy, mint mindenki, szereted a palacsintát és ki nem állhatod a spenótot. Lényegében normálisnak mondhatod magad, kivéve persze, ha ilyen horoszkópokat olvasol!!! Önismeretet meríts inkább magadból, s ne bízz a szobatársadban!

Vízöntő I. 21. – II. 19.

(Értelmező szótárban nem szerepel)

Kicsit befolyásolható vagy, nem mintha ez nagy baj lenne. Egyébként nem féltetek, optimista vagy, és kedveled az életet. Esetleg lehetnél kicsit szorgalmasabb és bejárhatnál néhány órára márcsak kíváncsiságból is. Persze ezt nem mint „nevelési feladatot” plántálom beléd, hanem csak arra biztatgatlak, gondolj néha az eljövendő jégkorszakra!

Halak II. 20. – III. 20.

– vízben élő kopolytűs, gerinces állat
Jobb, ha nem kapkodsz utána, mert a hal(ak) kisiklik a kezed közül. Nagyon önálló, de szeretetigénye rendkívüli. Szereti a szép dolgokat, a jó kajákat, kényelmesen élni... úgyhogy a mai felállás sem csillagilag, sem ösztöndíjilag nemigen kedvez neki (se). S végül egy jó tanács: ne hagyd, hogy holmi anyagiak miatt kiszáradjál!

T.

Az információáramlás javítása érdekében szerkesztőségünk merőben új szolgáltatást vezet be.

**Az alábbiakban megadott időpontokban
örömmel vár a Tű brigádja,
ha van:**

- *ötleted bármiről*
- *írásod (minden műfaj szóba jöhet)*
- *információd, amit közölni akarsz*
- *ajánlatod érdekes témával kapcsolatban.*

Időpontok:

szerda 13.30 - 14.30

Baranyai Mária, Herczeg Zsolt

csütörtök 11.00 - 12.00

Baranyai Anikó, Kunstár Tünde

Szerkesztőségi óra: kedd 18.00 - 20.00

Főszerkesztői óra: kedd 15.00 - 16.00

/Tű szerkesztőség a HÖK irodán/

*Kiadja: JGYTF
Hallgatói Önkormányzat*

*Főszerkesztő:
Baranyai Mária*

*Szerkesztők:
Baranyai Anikó, Herczeg Zsolt
Kunstár Tünde*

*Olasószerkesztő: Kiss Dalma
Lapzárta: 1995. október 18.*

*Grafika:
Nagy Ildikó
Kováts László*

Fotók: Haydu Tamás

Fényszedés: Baranyai Anikó

Nyomda: SZOTE Nyomda

Készült 1500 példányban